



Rešeto



aktualno **Seja občinskega sveta**

intervju **Samo Kotnik**

kolumna **Primož Tanko**

kultura **Drevesni posebneži nekoč in danes?**

(Ne)slavni rekordi

✍️ Rok Nosan

V zadnjih letih skoraj ni meseca, v katerem ne bi poročali o takšnih in drugačnih vremenskih rekordih. Da tudi letošnje leto ne bo izjema, je nakazal že začetek leta. V leto 2023 smo namreč marsikje vstopili z najvišjimi temperaturami v več kot stoletni zgodovini meteoroloških meritev. V najtoplejših krajih so 1. januarja izmerili skoraj 20 stopinj Celzija, kar je temperatura, ki bi jo bolj kot na začetku januarja pričakovali ob koncu marca.

Nadpovprečno toplo vreme nas je z izjemo aprila, ki je bil za kakšno stopinjo hladnejši od tridesetletnega povprečja, spremljalo tudi v naslednjih mesecih. Poleti je najhujša vročina sicer zaobšla naše kraje, so pa zelo visoke temperature beležili le nekaj 100 kilometrov južneje, v Sredozemlju. V Grčiji, Italiji, Španiji in na Portugalskem so temperature več tednov krepko presegle 40 stopinj, ponekod se je ogrelo celo nad 45 stopinj Celzija. Letošnje poletje je bilo »peklensko« tudi na drugi strani Atlantika. V Phoenixu, v ameriški zvezni državi Arizona, so 31 dni

zapored beležili 43 stopinj Celzija ali več, kar je nov rekord.

Temperature, ki so bile še pred kakšnimi tridesetimi leti bolj običajne za sredino poletja, nas spremljalo tudi v prvih tednih meteorološke jeseni. V Franciji, Nemčiji in Avstriji je bil letošnji september najtoplejši do zdaj, pri nas pa se je zavihtel na drugo mesto. Nekoliko je zaostal le za septembrom 2011. Z rekordi smo se spogledovali tudi na začetku oktobra, ko so se v najtoplejših krajih temperature ustavile tik pod tridesetico.

In če visoke visoke temperature jeseni marsikomu godijo, saj še ni treba razmišljati o začetku kurilne sezone, pa to ne velja za padavinske in druge rekorde, ki jih letos prav tako ne manjka. Skupaj z naraščajočo temperaturo zraka namreč narašča tudi število izrednih vremenskih dogodkov, pri čemer letošnje leto še posebej izstopa. Neurja z močnim vetrom in točo so si sredi poletja sledila kot po tekočem traku, na začetku avgusta pa so del Slovenije prizadele še katastrofalne poplave, ki po obsegu in povzročeni škodi prekašajo vse dosedanje vremenske ujme pri nas.

Letos se je prvič v zgodovini meteoroloških meritev zgodilo, da je bilo poletje hkrati nadpovprečno toplo in rekordno namočenno. Le za stopinjo toplejši zrak lahko vase sprejme od 5 do 8 odstotkov več vlage, kar pomeni, da imajo vremenski procesi na voljo več energije. To dobijo s sproščanjem latentne toplote, ki nastane pri kondenzaciji vodne pare v kapljice.

Ob avgustovskih poplavah je veliko vlogo imela tudi temperatura morja. Letos poleti

je bilo Sredozemsko morje zaradi izrazitega vročinskega vala v južnem delu celine rekordno toplo, kar je ob spustu občutno hladnejšega zraka s severa celine pripeljalo do najhujše naravne katastrofe v zgodovini Slovenije.

Žal obeti tudi za naprej niso najboljše. Ker se z višjimi temperaturami kopiči in sprošča več energije, lahko pričakujemo nadaljnje naraščanje pogostosti in intenzitete nalivov ter drugih z močnimi nevihtami povezanih pojavov, kot so toča, udari strel in sunki vetra.

Veliko vlogo pri naraščanju ekstremnih vremenskih dogodkov ima dogajanje na skrajnem severu zemeljske oble, kjer se ozračje ogreva še precej hitreje kot drugod po svetu. Eden izmed najočitnejših pokazateljev globalnega segrevanja je arktični morski led, ki se vsako zimo poveča in vsako poletje skrči v odzivu na spremembe temperature, sončno obsevanje in veter. Območja, ki so prekrita s snegom in ledom, namreč velik del sončne energije (okoli 80 odstotkov) odbijejo nazaj v vesolje in se zato v primerjavi z drugimi površinami zelo malo segrejejo, medtem ko območja, ki se v poletnem času stalijo, vpijejo veliko več sončne energije, ki se nato v obliki toplote skladišči v Arktičnem oceanu, kar še pospeši taljenje ledu, s tem pa tudi dvig temperatur.

Zaradi porušenega ravnovesja med ekvatorjem in polom vremenski ekstremi pri nas niso samo pogostejši in intenzivnejši, ampak določen tip vremena nad nami vztraja tudi dalj časa. Ko se vreme vendarle spremeni, pa pogosto nastopi drug ekstrem.

Letošnji september na ribniških vremenskih postajah

	Prigorica	Gašpinovo	Sveta Ana
Najnižja temperatura	5,8 °C (30. 9.)	9,2 °C (24. 9.)	7,3 °C (24. 9.)
Najvišja temperatura	29,9 °C (11. 9.)	26,3 °C (11. 9.)	24,9 °C (11. 9.)
Povprečna temperatura	16,6 °C	17,1 °C	15,8 °C
Povprečna jutranja temperatura	10,4 °C	13,0 °C	13,2 °C
Povprečna popoldanska temperatura	24,0 °C	21,4 °C	20,2 °C
Število dni s temperaturo pod 10 °C	12	2	3
Število dni s temperaturo nad 25 °C	13	4	0

Mi smo jagodni izbor

Kristjan Kozina,
namestnik odgovornega urednika

Gre za izjavo enega od dolgoletnih piscev našega mesečnika na srečanju soustvarjalcev Rešeta. Ali gre za sarkazem, resnico ali pa le šaljivo poved, ni niti pomembno oziroma je lahko že stvar poglobljenih razprav. Ali bi lahko bili boljši? Verjetno, ne nazadnje gre za honorarne sodelavce in ne profesionalce. Ali bi lahko bili slabši? Zagotovo! Precej slabši. Če ne verjamete, pobrskajte po arhivu preteklih letnikov, pa ne iti predaleč. Ker daleč nazaj so bile številke izjemno kakovostne. Pred kratkim se nam je zgodilo, da eden od organizatorjev dogodka ni želel, da določen dopisnik piše o njegovem dogodku. Pa ne gre za nekakovostnega dopisnika. Nasprotno. To pomeni, da je dober, presneto dober. Tistega na drugi strani pa je strah, da morda ne bi bilo vse krasno in kot v pravljici. In prav je tako. Brez konstruktivne kritike, kjer žanri to pričakujejo, in objektivnosti na drugi strani se bomo vrteli v krogu. V začaranem krogu.

Sam – kot nekdo, ki ima med drugim tudi formalno novinarsko izobrazbo – sem ponosen na trenutno ekipo ustvarjalcev. Na prav vse. Zlasti pa bi izpostavil trenutne kolumniste, ki bi lahko pisali za nacionalne medije. Prav vsi. Prav vsaka njihova kolumna je namreč vredna ponovnega branja. Tudi tokratna kolumna Primoža Tanaka, ki si jo lahko preberete na strani 11, ni izjema. Veseli dejstvo, s katerim se marsikateri mediji, ki nastanejo čez noč, ne morejo pohvaliti. Kontinuiteta piscev. Večina od trenutnih ustvarjalcev nas je s svojim pisanjem začela v času, ko je bila urednica Alenka Pahulje. To je bilo v času, ko je bila njena desna roka Zdenka Mihelič, ki še danes sodeluje z nami. Nedvomno si občani in občanke zaslužijo kakovosten medij. Želim si, da bi prevladalo prepričanje: če ne berete Rešeta, je to vaš problem, saj ga je vredno brati. Pa naj bo to izhodišče za novo urednico oziroma nov uredniški odbor.

Prijetno branje.



KOLENDAR DOGODKOV

oktober–november 2023

14. 10. od 7. do 12. ure: TRŽNICA RIBNICA
Makadamska površina ob parkirišču
pred Miklovo hišo

14. 10. ob 19. uri: ROKOMETNA TEKMA, Liga NLB,
RD RIKO RIBNICA – RK DOBOVA
Športni center Ribnica

14. 10. ob 20. uri: KONCERTNI ABONMA RIBNICA –
TROBILNI KVINTET SIBRASS
Cerkev sv. Štefana

18. 10. ob 16.30: ANGLEŠKA URA PRAVLJIC
TVD Partizan

21. 10. od 7. do 12. ure: TRŽNICA RIBNICA
Makadamska površina ob parkirišču
pred Miklovo hišo

21. 10. ob 10. uri: PREDSTAVA ZA OTROKE GOZDNI
ČUDEŽ (otroški abonma in za izven),
gostuje Kulturno prosvetno društvo
Josip Lavtižar Kranjska Gora
Dvorana DC-16 Dolenja vas

21. 10.: 8. DRUŽABNO SREČANJE ČLANOV
PD Ribnica ob svetovnem dnevu hoje
Pri Planinski koči pri Sv. Ani na Mali gori

21. 10. ob 19. uri: KOMEDIJA VRAŽEVERNEŽ (abonma
in za izven), gostuje Kulturno društvo Jožef Virk Dob
Dvorana DC-16 Dolenja vas

22. 10. ob 18. uri: OSREDNJA PRIREDITEV
OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE RIBNICA
Dvorana Športnega centra Ribnica

25. 10. ob 16.30: SLOVENSKA URA PRAVLJIC
TVD Partizan

26. 10. ob 19. uri: ZAKLJUČEK PROJEKTA MOJA VAS,
LEPA, UREJENA IN PRIJAZNA S PREDAVANJEM
POTENCIAL POHODNIŠKIH POTI
V RIBNIŠKI DOLINI
V šoli na Velikih Poljanah

27. 10. od 20. uri: RŠK OPENING 23/24
Prostori Ribniškega študentskega kluba

28. 10. od 10. uri: TRŽNICA RIBNICA
Makadamska površina ob parkirišču
pred Miklovo hišo

28. 10. ob 19. uri: ROKOMETNA TEKMA, Liga NLB,
RD RIKO RIBNICA – MRK KRKA
Športni center Ribnica

4. 11. od 7. do 12. ure: TRŽNICA RIBNICA
Makadamska površina ob parkirišču
pred Miklovo hišo

8. 11.: ROKOMETNA TEKMA, Pokal RS,
odvisno od žreba
Športni center Ribnica

Naslovna fotografija:
Rok Nosan



Občinsko glasilo

Rešeto

Občinsko glasilo REŠETO
izdaja Občina Ribnica.

Uredniški odbor:

Kristjan Kozina –
namestnik odgovornega urednika
Sašo Hočevar –
odgovorni urednik
Jurij Kožar – član

Programski svet:

Domen Češarek, Majda Ilc
Hussein, Matija Bartol,
Špela Gornik Oražem,
Maruša Čop, Klavdija Lovšin
Mihajlovič, Matjaž Merhar
in Irena Marn

Lektura: Jasmina Vajda
Vrhunec, s. p.

Trženje oglašnega prostora:
041 536 889

Oblikovanje: Špela Andolšek
Tisk: LUart, d. o. o.

Naklada: 3.400 izvodov
Naslov: Škrabčev trg 40,
1310 Ribnica

GSM: 051 641 021

E-pošta: reseto@ribnica.eu

Izid naslednje številke:
9. 11. 2023

Na podlagi ZDDV-1 sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %. V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridružujemo pravico do avtorskega honorarja. Pridružujemo si pravico do morebitnega tiskarskega škrafa. **Gradivo za naslednjo številko oddajte do 26. 10. 2023.**

Anonimnih pisem ne objavljamo. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne odražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva. Prispevki v časopisu niso uradno mnenje Občine Ribnica.





V pričakovanju občinskega praznika

Spoštovani občanke in občani!

Tudi letošnji mesec oktober je bil, vsaj v prvi polovici, čudovit, saj so nas temperature in sončni žarki čez dan še vedno lepo razvajali, hkrati pa nam narava z vso svojo barvitostjo in šelestenjem listja, ki počasi odpada, že ponuja jesensko kuliso.

Za vse nas, spoštovani občanke in občani, je mesec oktober praznični mesec, saj 23. oktobra praznuje naša občina. Kot se za praznovanje spodobi, bomo tudi letos občinski praznik obeležili slavnostno, in sicer na predvečer, v nedeljo, 22. oktobra, ko bo v Športnem centru slavnostna proslava, na kateri bomo razglasili in nagradili letošnje nagrajence, ki so v preteklosti še posebej izstopali v naši sredini. To bo tudi priložnost, ko bomo strnili naše skupne dosežke, se ozrli nazaj, hkrati pa uprli pogled naprej in se dotaknili naših smelih načrtov

Naša občina se izjemno lepo razvija, tako rekoč na vseh področjih, kar je opaženo tudi zunaj meja naše občine, najbrž pa to občutite tudi sami. Veliko je bilo izvedenih projektov, nekateri od večjih projektov pa so še v izvajanju. Ne nazadnje lahko vsi spremljate gradnjo sodobnega medgeneracijskega centra, ki bo predstavljal srce naše Ribnice. V centru, ki bo dobil vse-

bino v pravem pomenu besede, bodo na razpolago najboljša kulturna dvorana, ki jo premore trenutna tehnologija, in prostori za mladinski center in naše aktivne upokojence ter društva in druge uporabnike tako z gospodarskega kot kulturnega področja. Na drugih področjih pa imamo pripravljenih tudi veliko projektov, dokumentacij, ki čakajo na določene razpise za nepovratna sredstva.

Vse, kar nam je uspelo in kar nam še bo, niso uspehi zgolj župana, podžupana, občinske uprave, svetnikov, javnih zavodov in podjetij, ampak celotne ekipe. In v tej ekipi ste tudi vsi vi, spoštovane in spoštovani. Vedno sicer ne poteka vse tako, kot bi si morda želeli, saj se vsakodnevno soočamo z različnimi izzivi in večkrat si zaplete povzročamo tudi sami. Zato je še kako pomembno, da celotna ekipa stremi k istim ciljem enaki želji: delati za skupno dobro vseh nas. Seveda je jasno, da vedno nimamo istih pogledov, da imamo do kakšnih predlogov, odločitev, projektov različna stališča in mnenja. A ključno je, da vedno iščemo dialog in pozitivno sodelovanje ter iščemo skupne poti pri morebitnih razhajanjih in ne nasedamo natolcevanjem, ne obsojamo, razdvajamo in ne delamo zaključkov na podlagi hitrih in izkrivljenih informacij.

Prepričan sem, da si vsi želimo še nadaljnjega razvoja, in to na

vseh področjih, s katerim bomo nam in našim zanamcem omogočili pogoje za delo in prijetno bivanje v naši občini. Vse, kar izvajamo ali gradimo, gradimo za vse nas in za naše naslednje generacije. Seveda smo si ljudje različni, imamo različna mnenja in poglede, in tako je tudi prav, ampak ne pozabimo, da drug drugega potrebujemo, da uspeh lahko dosežemo samo z iskrenim sodelovanjem, strpnostjo, spoštovanjem in dialogom, ki bo vodil v naš skupni uspeh. Kot župan si želim, da bi bili vsi mi še malce bolj povezovalni in družbeno odgovorni. Pomislimo, na kakšen način smo lahko še boljši in na kakšen način lahko podamo svoj prispevek v lokalno skupnost. Zato moj članek končujem tudi z mislijo, ki jo je izjavi nekdanji predsednik ZDA John F. Kennedy: »Ne razmišljaj, kaj lahko država naredi zate. Razmišljaj, kaj lahko ti narediš za državo.« Naj ta misel velja tudi za našo občino.

Spoštovane občanke, cenjeni občani, ob tej priložnosti vas prijazno vabim na slavnostno proslavo ob prazniku občine, ki bo v nedeljo, 22. 10. 2023, ob 18. uri v dvorani Športnega centra Ribnica. Veselim se srečanja z vami.

vaš župan
Samo Pogorelec

Občinski svet sprejel Strategijo razvoja poslovne cone Lepovče in imenoval novo urednico Rešeta

✍️ Kristjan Kozina

Občinski svet Občine Ribnica se je v četrtek, 5. oktobra 2023, ob 18. uri sestal na svoji 6. redni seji. Po potrditvi zapisnika 5. redne seje so svetniki soglasno potrdili dnevni red.

V okviru 2. točke je občinski svet po daljši razpravi sprejel Pravilnik o dodeljevanju namenskih najemnih stanovanj v najem mladim. Cilj pravilnika je zagotoviti čim bolj stimulativne pogoje mladim za delo in bivanje v občini Ribnica. Namenska najemna stanovanja za mlade se bodo oddajala na podlagi razpisa. Veljavni pravilnik pa pomeni pravno podlago za objavo razpisa. Upravičenci do namenskih najemnih stanovanj po pravilniku so



mladi, stari 18–34 let, ki so v času javnega razpisa zaposleni, samozaposleni oziroma lahko izkažejo, da so v zadnjih treh mesecih pred objavo javnega razpisa prejeli obdavčljive dohodke iz drugega civilnega razmerja. Hkrati pa morajo biti državljani Republike Slovenije, imeti prijavljeno stalno prebivališče v občini Ribnica, ob tem pa imeti prijavljeno stalno prebivališče v občini Ribnica najmanj 6 let ter ne smejo presežati dohodkovnega in premoženjskega cenusa v skladu z veljavnim pravilnikom, ki ureja dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem.

Soglasno sta bila sprejeta Sklep o izvajanju videonadzora na javnih površinah na območju Ribniškega gradu, kolesarskega poligona Pumptrack in Stadiona Ugar ter Pravilnik o izvajanju videonadzora. Občina Ribnica vpeljuje videonadzor na navedenih lokacijah z namenom splošne prevencije, zaščite kulturne de-

diščine in premoženja ter z namenom odkrivanja storilcev kaznivih dejanj. Na ta način želi z videonadzorom bistveno znižati vandalizem in odvrniti storilce od poskusov tatvin na predmetnih objektih ter s tem vzpostaviti učinkovit nadzor in uspešno preganjanje storilcev.

Občinski svet je soglasno sprejel sklep, da se na nepremični na parceli 1959 k. o. Velike Poljane odvzame status javnega dobra. Obravnavana parcela je nastala s parcelacijo parcele, na kateri je stala zbiralnica mleka na Velikih Poljanah, ki je bila porušena. Pri parcelaciji se je odmeril del zemljišča za cesto, preostali del, to je zemljišče parcela 1959 k. o. 1616 Velike Poljane, pa kot javno dobro ne služi več svojemu namenu.

Pod peto točko je Občinski svet Občine Ribnica sprejel sklep o prejemnikih nagrad in priznanj Občine Ribnica za leto 2023. Imena prejemnikov in nagrajencev bomo objavili v novembrski številki Rešeta, po podelitvi nagrad in priznanj.

Občinski svet je na predlog Programskega sveta soglasno razrešil dosedanjega odgovornega urednika Rešeta Saša Hočevarja, ki je odstopil 3. maja 2023.

Kot novo odgovorno urednico je Občinski svet Občine Ribnica na predlog Programskega sveta po daljši razpravi s 14 glasovi za in 2 glasovoma proti imenoval Andrejo Škrabec, ki se je na seji občinskega sveta tudi predstavila. S strani določenih svetnikov je bila v razpravi izpostavljena politična izpostavljenost kandidatke v preteklosti.

Soglasno je bila sprejeta Strategija razvoja poslovne cone Lepovče. Strategijo je na seji občinskega sveta predstavil

njen avtor, redni profesor na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, dr. Tomaž Čater. Povedal je, da poslovna cona Lepovče sodi med velike poslovne cone. Občina Ribnica si ob lokaciji obstoječe poslovne cone Lepovče prizadeva razširiti poslovno cono, zato se je lotila priprave ustrezne strategije. Za prvo in drugo fazo širitve je že sprejet OPPN, tretja faza pa je za zdaj zgolj opcиска in bo njena implementacija odvisna od nadaljnega gospodarskega razvoja občine oziroma povpraševanja podjetij za vključitev v cono. Več o sami strategiji si lahko preberete na strani 8.

Občinski svet je soglasno v Svet Vrta Ribnica kot predstavnik ustanovitelja – Občine Ribnica – imenoval Betko Kordiš, Aleksandro Petek in Dolores Arko.

Pod 9. točko se je Občinski svet seznanil s poročilom o izvrševanju proračuna Občine Ribnica v obdobju januar–junij 2023.

Občinski svet se je seznanil s sklepi o porabi sredstev proračunske rezerve Občine Ribnica za namen poplav in neurij v letu 2023.

Pod 11. točko je župan Občine Ribnica seznanil svetnike s postopkom umeščanja romskih naselij v prostor oziroma trenutno situacijo. Različne možnosti nadaljevanja urejanja problematike je podrobneje predstavil podžupan Občine Ribnica Vojko Štanfelj. Občinski svet je po zelo dolgi razpravi soglasno sprejel sklep, da občinska uprava po javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Ribnica – spremembe št. 4 nadaljuje s postopkom umeščanja romskih naselij v prostor.

Župan Občine Ribnica je na seji svetnike med drugim seznanil s potekom del in višino stroškov v Miklovi hiši. Podrobneje je predstavil tudi delo in projekte občinske uprave ter problematiko, s katero se srečuje v zadnjih mesecih.

Občinski svet je podal pobudo o ukinitvi dveh »modrih con« v Ribnici, in sicer pri Lovskem domu in nekdanji Mesariji Ambrožič. Med pobudami in vprašanji je med drugim razpravljal tudi o tržnici, evidenci poškodovanosti občinskih cest, Medgeneracijskem centru, cesti skozi Kot in križišču Jurjevica.

KOTNIK POPOTNIK - iz Ribnice na Nordkapp

✍ Jurij Kožar 📷 Samo Kotnik

Poleti je čas, ko si večina med nami privošči dopust. Odklop od vsakdanjega dela, skrbi, dogajanja in pogovorov napolnimo s spomini iz mnogoterih dogodivščin širom sveta. Medtem ko se mnogi med nami odločimo za preživljanje dopusta v raznovrstnih turističnih krajih, večinoma ob morju, pa se je Ribničan Samo Kotnik odločil, da se bo letos odpeljal do najsevernejše točke evropskega kontinenta - Nordkappa na Norveškem.

Kdaj se je pojavila želja po potovanju na Nordkapp? Kako si se pripravil na tako dolgo pot?

Za pot na Nordkapp me je navdušil hrvaški motorist Brmbi. Z velikim navdušenjem mi je pripovedoval o svojih potovanjih, da sem ga z veseljem poslušal. Brmbi že zadnjih nekaj let vsako poletje obišče vrh Norveške, tako da sem od njega pridobil vse informacije in napot-

ke. Moral sem konkretno dopolniti svojo opremo na motorju in vso prtljago zložiti na motor. V dnevni sobi sem si razstavil vse, kar sem potreboval. Ampak če bi šel zdaj še enkrat, bi pol prtljage, ki sem jo imel s sabo, pustil doma.

Od kod ideja za ime Kotnik Popotnik?

Razmišljal sem, kako bi se poimenoval, in utrnila se mi je ideja o popotniku. Najprej sem malo dvomil o besedi popotnik, saj se nisem imel za pravega popotnika. Z motorjem sem namreč obiskal le balkanske države, najdlje sem prišel do Grčije. Ampak se pa popotnik rima z mojim priimkom. To je na koncu pretehtalo. Pred odhodom sem dal v tisk in vezenje nekaj majic in kap z imenom Kotnik Popotnik, ki sem jih hitro porazdelil med prijatelje in znance.

Veliko si se javljal po družbenih omrežjih. Si se imel namen že prej javljati na takšen način ali se ti je ideja utrnila med potjo?

Z veseljem sem sproti opisoval dneve. Med vožnjo sem na začetku imel še pogovore z družino in prijatelji, potem pa sem enkrat pri snemanju čelade zlozil mikrofon, tako da sta mi ostala le še glasba in poslušanje navigacije - vsakih nekaj ur. Ob večerih sem običajno odgovoril na vsa sporočila in se nekajkrat javil tudi z videom v živo. Prijetno je bilo vzpostavljati stike z ljudmi v Sloveniji, medtem ko sem bil sam tako daleč stran.

Kako je potekala tvoja pot?

Na Nordkapp sem šel po vzhodni strani, torej čez Avstrijo, Češko, Poljsko, Litvo, Latvijo in Estonijo ter potem na trajekt do Finske. Trajekt je veliko večji, kot sem jih vajen z Jadrolinije, ima tudi bar in casino, ampak vse po norih cenah. Motor so mi na trajektu kar privezali. Po nasvetu Brmbija sem si slikal, kje sem parkiral motor, drugače ga ne bi našel. Potem sem sledil dvema motoristoma, ki sta parkirala zraven mene. Očitno sta bolj vajena takšnih trajektov, saj sta si brez težav zapomnila parkirno mesto, drugače bi se vsi trije izgubili. Domov sem se vračal po zahodni



strani čez Norveško, Švedsko, Dansko, Nemčijo in spet Avstrijo.

Kakšni so bili občutki, ko si prišel na Nordkapp?

Občutki so neverjetni. Neopisljivi. Najprej sem ga obiskal podnevi, ogromno je bilo turistov in avtobusov. Malo sem se razgledal, čeprav je bilo vreme megleno in prav daleč nisem videl. Sklenil sem, da srečo z vremenom na Nordkappu poskusim še med polnočjo in šesto uro zjutraj. V tem času imamo motoristi dovoljenje, da se zapeljemo prav do globusa, ki označuje vrh Evrope. To mi je sicer uspelo, vendar mi tudi tokrat vreme ni bilo naklonjeno. Se pa je od tu dalje mojemu medvedku, ki ga imam na motorju že dlje časa, pridružil še severni jelenček. Spomnil sem se tudi na domače, ki so me vsi po vrsti prosili za magnetke. Cena takšnih spominkov se tam giblje okoli 10 do 20 EUR in sem se raje odločil, da vsem pošljem razglednice.

Katere znamenitosti si si ogledal na poti?





Ustavil sem se pri Gori križev (Hill of Crosses) na severu Litve. Po osvojitvi Nordkappa sem si na Norveškem ogledal več znamenitosti. Glavno mesto Oslo sem obiskal v družbi Brmbija in njegovih kolegov, ki so potovali na Nordkapp v nasprotni smeri kot jaz. Vzel sem si več časa za druženje z njimi. Na Švedskem sem se ustavil pri Ribničanu Đerđu na prebrancu s klobaso. Posebno lepo je bilo slišati domače ribniško narečje sredi Skandinavije. Bil sem še na otočju Lofoten, peljal sem se čez prelaz Trollstigen in po Atlantic Road ter obiskal muzej arktičnega kroga (Arctic Circle Center). Norveška pokrajina me je najbolj navdušila. Tudi Finska je lepa, zelo mi je bila všeč Božičkova vas, kjer sem prespal. Pa ko sem prvič zagledal severnega jelena. Takoj sem se ustavil, da sem ga posnel in fotografiral.

Ali bi na to pot odšel še enkrat? Bi se ponovno odločil, da bi šel sam, ali bi raje vzel še koga s sabo, tako za družbo? Kam se Kotnik Popotnik odpravlja v prihodnje?

Mislím, da je pot vredna ponovnega obiska. Sam sebi sem na tem potovanju dokazal, da tako dolga pot ni nobena ovira in sem jo zmožen opraviti tako sam kot tudi v družbi. Vendar pa bom najprej naredil servis na motorju in zamenjal pnevmatike. Celo pot mi je motor dobro služil in rad bi z njim naredil še veliko podobnih potovanj. Pozimi, ko bo motoristična sezona malo mirovala, bom pregledal vse fotografije in posnetke, ki so nastali na potovanju, in jih združil v krajši video.



Kakšni so kaj načrti za v prihodnje? Katere kraje si želiš še obiskati?

Razmišljal sem o kakšnem potopisnem predavanju. Naslednje leto si želim osvojiti še najzahodnejšo in najjužnejšo točko Evrope. Cilj sta mi torej Portugalska in Španija. Načrt poti za zdaj še ni dokončno izdelan, vem pa, da bo pot veliko več časa potekala po avtocestah, tako kot sedaj.

Kaj ti bo poleg plišastega severnega jelena najbolj ostalo v spominu?

Pnevmatike. Pnevmatike, ki sem jih imel na motorju, so zadoščale samo za pot na sever. Preveč so obrabljene za nadaljnjo vožnjo. Opremil jih bom s fotografijo in s pomočjo epoksi smole jih bom spremenil v stensko uro, tako da bom imel spomin za vedno.



Turistično društvo Ribnica se iskreno zahvaljuje vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izvedbi našega tradicionalnega 46. Ribniškega semnja. Vsi ste bili nepogrešljivi, tako pri pripravi kot pri izvedbi. V Ribnico smo ponovno pritegnili več kot 35.000 obiskovalcev in množico razstavljalcev, kar dogodek dela tako izjemno velik, da res na nek način vsi živimo z njim. Ali kot so zapisali na RTV: Ponos Ribnice, ponos Slovenije. Hvala.

Hvala tudi naslednjim podpornikom, donatorjem in sponzorjem: Občina Ribnica, Rokodelski center Ribnica, JSKD Ribnica, Inotherm, Pivovarna Union, Bitis, Peskopop Rigler, Košček, Kuss, BS Gradbenik, Rešeto, Trobla, E-utrip.

Upravni odbor Turističnega društva Ribnica



Strategija razvoja poslovne cone Lepovče

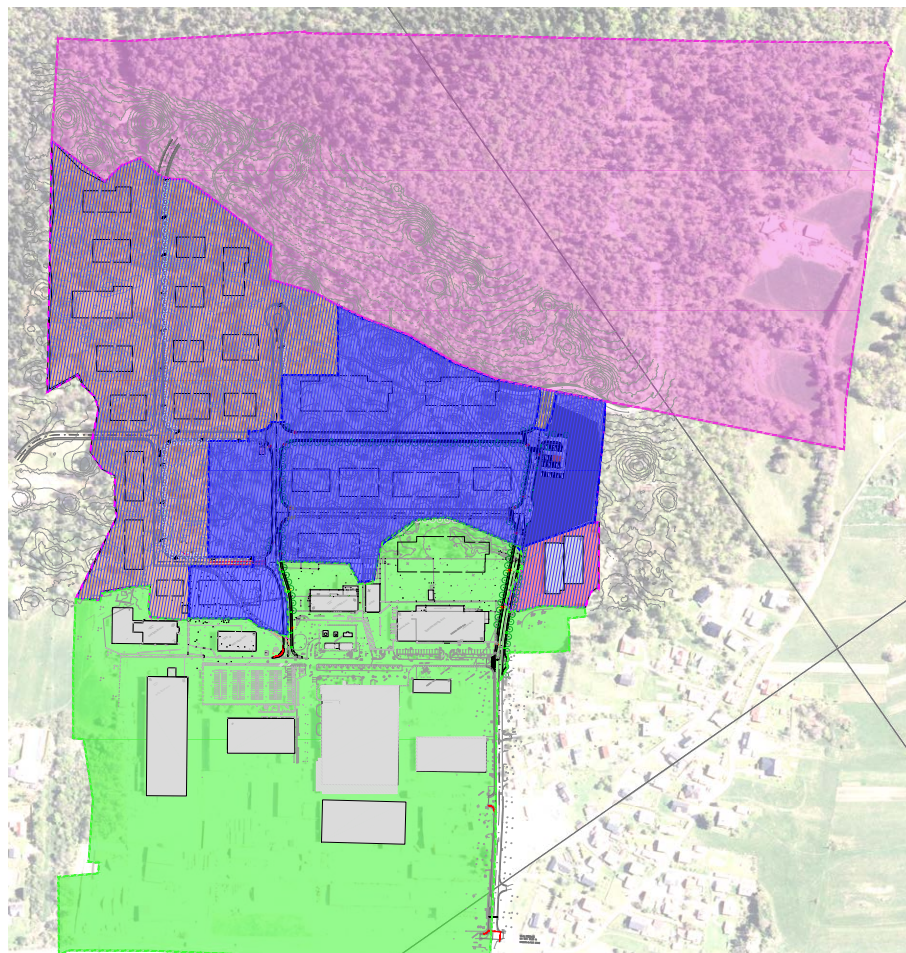
✍ Helena Mate

Občina Ribnica je v sklopu širitve obstoječe poslovne cone Lepovče in investicije »Komunalno opremljanje industrijske cone Lepovče - 1. faza«, ki je sofinancirana iz EU - Načrt za okrevanje in odpornost, pripravila dokument strategije razvoja poslovne cone Lepovče. Dokument, ki ga je pripravil prof. dr. Tomaž Čater, je na zadnji seji obravnaval in sprejel tudi občinski svet.

Strategija opredeljuje glavne vidike strateškega razvoja PC Lepovče. Obstoječa PC Lepovče trenutno meri 18,406 ha, njena širitev proti SV pa je načrtovana v več fazah. Za prvo in drugo fazo širitve je že sprejet OPPN, tretja faza pa je zaenkrat zgolj opcijska in bo njena implementacija odvisna od nadaljnjega gospodarskega razvoja občine oz. povpraševanja podjetij za vključitev v cono. Za prvo fazo širitve bo namenjenih 8 ha površin, od tega jih bo skoraj 6 ha namenjenih uporabnim površinam za podjetja, 2 ha pa drugim površinam kot so ceste, parkirišča, ekološki otoki in druge skupne površine.

Pri pripravi dokumenta so sodelovali zaposleni na Občini Ribnica in podjetja. Pripravljena anketa je bila posredovana 299 podjetjem v občini Ribnica, na anke to je odgovorilo 45 podjetij.

S pomočjo analize širšega gospodarskega, demografskega, socio-kulturnega in političnega okolja občine Ribnica in delno tudi njene okolice ter z empirično študijo med zaposlenimi na občini in med podjetji v občini je bila izdelana vizija razvoja, ki se glasi: »Poslovna cona



Lepovče bo do leta 2030 najmodernejša poslovna cona v regiji JV Slovenija in ena najbolj prepoznavnih con v Sloveniji. Od drugih poslovnih con v občini in regiji se bo razlikovala predvsem po tem, da bo podjetjem nudila večjo sistemsko podporo, spodbujala sodelovanje med podjetji ter se razvijala v skladu z najmodernejšimi smernicami trajnostnega razvoja. Na ta način bo cona prispevala h krepitvi lokalnega gospodarstva, s tem pa k ustvarjanju kakovostnih delovnih mest in izboljšanju ekonomsko-socialnega položaja občine na način, ki je odgovoren do narave in družbe.«

Oblikovani so bili strateški cilji in aktivnosti s katerimi bo občina skušala doseči postavljeno vizijo, ki so bili strukturirani v pet stebrov:

- privabljanje investorjev (trženje cone) in izkoriščenost prostora v coni,
- sistemska podpora podjetjem v coni,
- sodelovanje med podjetji v coni (sinergijski učinki),
- trajnostni vidiki delovanja cone,
- informacijski tokovi v povezavi s cono.

Z ustreznim pristopom k uresničevanju izbranih strateških aktivnosti bo občina Ribnica v prihodnjih letih lahko uspeš-

	obstoječa cona 17,8 ha
	Sprejet OPPN 17,5 ha
	Območje urejanja (na območju sprejetega OPPN) I. faze 7,96 ha
	Območje urejanja II. faze - potencial povečanja na območju sprejetega OPPN 8,88 ha
	Že izvedeno (območje sprejetega OPPN) 0,66 ha
	Previden OPPN v kasnejših fazah 26,2 ha (potencial)



Grafični prikaz območja s prikazom obstoječe cone, predvidene širitve na območju sprejetega OPPN in območja potencialne širitve

M1:1000

no razvijala PC Lepovče, kar bo ugodno vplivalo ne le na gospodarski razvoj občine, pač pa tudi na njen širši okoljski in družbeni razvoj.

Celoten dokument je dostopen na spletni strani Občine Ribnica.



Financira Evropska unija
NextGenerationEU



NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST



Podpis pogodbe o sofinanciranju delovne terapije na OŠ Ljubo Šerčer

✂ Helena Mate 📍 Občina Ribnica

Župani občin Ribnica, Kočevje, Sodražica, Loški Potok in Velike Lašče so 27. 9. 2023 v prostorih Osnovne šole Ljubo Šerčer v Kočevju podpisali pogodbo o sofinanciranju delovne terapije na Osnovni šoli Ljubo Šerčer, s katero se bo otrokom in mladostnikom z motnjami v razvoju zagotavljalo nemoteno izvajanje delovne terapije v šolskem letu 2023/24. Terapija, ki jo bo izvajal Zdravstveni dom Kočevje, se bo izvajala tako v prostorih šole kot tudi na terenu.

Vrednost pogodbe je 28.650 EUR, od tega Občina Ribnica prispeva 6.680 EUR finančnih sredstev. Sredstva bodo namenjena plačilu stroškov zaposlenega delovnega terapevta in bodo zagotavljala učencem Osnovne šole Ljubo Šerčer, ki prihajajo iz občin

podpisnic, ustrezno delovno terapijo, ki s specifičnimi tehnikami, metodami in pristopi omogoča otrokom in mladostnikom z motnjami v razvoju lažje in samostojnejše delovanje ter vključevanje v vsakdanje življenje.

»Sonce ne dela razlik, vse otroke na svetu ima enako rado. Bodimo kot sonce, imejmo se radi in se spoštujemo kljub drugačnosti.«

V delovno terapijo so vključeni učenci v starosti od sedem do šestindvajset let. Aktivnosti so individualno prilagojene učencu glede na njegove sposobnosti in potrebe, terapevt pa se aktivno vključuje v timsko načrtovan program otrok, ki so sami sposobni narediti veliko stvari, a včasih potrebujejo le več časa, spodbudno besedo in pohvalo.

Želimo si, da z dodatno storitvijo omogočimo otrokom razvijanje različnih ročnih spretnosti in jim damo novo upanje in omogočimo lepši pogled na življenje.



Občina Ribnica obvešča, da je bazen v Športnem centru Ribnica od **2. 10. 2023** naprej ponovno odprt za rekreativno plavanje.

Cenik - rekreativno plavanje	
PON-PET 20.00-21.30 - odrasli	5,00 EUR
PON-PET 20.00-21.30 - otroci do 10 let in upokojeanci	4,00 EUR
SOB 15.00-19.00 in NED 15.00-19.00 - odrasli	5,00 EUR
SOB 15.00-19.00 in NED 15.00-19.00 - otroci do 10 let in upokojeanci	4,00 EUR
Mesečna karta - odrasli	50,00 EUR
Mesečna karta - otroci do 10 let in upokojeanci	40,00 EUR

Zahvala za sodelovanje v akciji Varovanje otrok na šolskih poteh

✂ SPVCP občine Ribnica
📍 Arhiv PP Ribnica

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) občine Ribnica se zahvaljuje vsem prostovoljkam in prostovoljcem, Policijski postaji Ribnica in medobčinskemu redarstvu Skupne občinske uprave občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče, ki so tudi letošnje prve šolske dni poskrbeli za varno pot v šolo osnovnošolcev v okviru preventivne akcije **Varovanje otrok na šolskih poteh**.

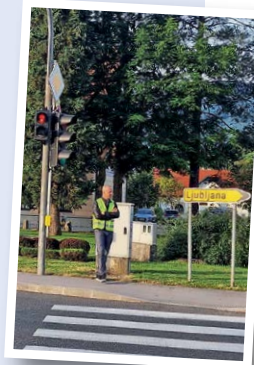
V širši okolici osnovne šole v Ribnici in v okolici podružničnih osnovnih šol v Dolenji vasi, Sušjah in Sv. Gregorju vsako leto v prvih dneh šole prostovoljci pomagajo učencem prečkati cesto na nevarnejših od-



sekih in s svojo prisotnostjo opozarjajo voznike na še previdnejšo vožnjo. Tako so začetki šolskega leta, ko so otroci po daljših počitnicah še vedno razigrani in kot začetniki ne poznajo vseh pasti šolskih poti, še vedno varni. Poleg predstavnikov Policijske postaje Ribnica in medobčinskega redarstva so v letošnjem letu sodelovali prostovoljke in prostovoljci:

- prostovoljnih gasilskih društev,
- Upravne enote Ribnica,
- Društva Motoristi za motoriste,
- Moto kluba Crknene podgane,
- Zavarovalnice Triglav,
- Zavarovalnice Generali,
- Zavarovalnice Sava,
- Rokodelskega centra Ribnica,
- Centra za socialno delo.

Srečno in varno v prometu vam želi SPVCP občine Ribnica.



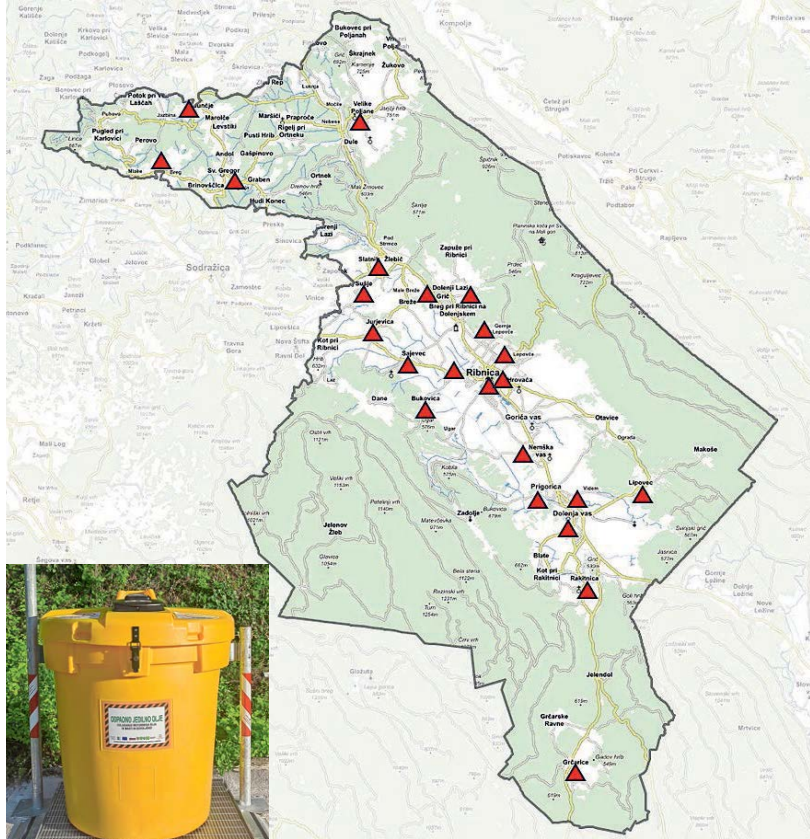
Olje ni za v okolje!

  Nuša Pintar Grebenc

V zadnjem mesecu smo občani Ribnice lahko opazili novo pridobitev na posameznih ekoloških otokih po celotni občini. Če smo se do sedaj spraševali, kam z odpadnim jedilnim oljem, je vsak dvom v tem trenutku odveč. Občina Ribnica je v partnerstvu z Občino Sodražica, Občino Loški Potok in Komunalo Ribnica, d. o. o., v sklopu projekta Olje ni za v okolje, sofinanciranega s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje, pridobila zbiralnike za odpadno olje na kar 23 ekoloških otokih. Odpadno olje, ki ga uporabniki gospodinjstev pridno zbiramo doma, bomo zdaj lahko odpeljali v poseben rumen zabojnik, namenjen zbiranju odpadnega jedilnega olja.

V teh dneh je vsako gospodinjstvo prejelo posodice, v katerih uporabniki zbirajo odpadno jedilno olje in ga kasneje odpeljejo v zbiralnik enega izmed ekoloških otokov. Kljub temu ima vsak še vedno možnost odpadno jedilno olje pripeljati v zbirni center Komunale Ribnica. Prav tako še naprej v zbirnem centru zbirajo motorno in druga olja, ki v omenjeni zbiralnik ne sodijo. Samo »čisto« jedilno odpadno olje se namreč lahko z ustrežno predelavo koristi še naprej, na primer v avtomobilski in farmacevtski industriji.

Naj zbiralniki služijo svojemu namenu in naj odpadno olje ne konča v odtokih ter s tem škodi naravi in nam samim!



Zbiralniki odpadnega olja so nameščeni na obstoječih lokacijah ekoloških otokov:

Prijatelj trg, Knafļjev trg, Lepovčve, Gornje Lepovčve, Opekarska cesta, Grčarice, Rakitnica, Dolenja vas – pri parku, Dolenja vas – pri bloku, Prigorica, Lipovec, Nemška vas, Bukovica, Sajevec, Jurjevica, Grič, Hrastje, Sušje, Slatnik, Velike Poljane, Hojčve - Sv. Gregor, Črnc, Junčje.



OLJE NI ZA V OKOLJE

ZBIRANJE UPORABLJENEGA JEDILNEGA OLJA

Uporabljenega jedilnega olja **ne zlivamo v odtok!**
 Hladno olje s pomočjo priloženega lijaka **prefiltriramo in vlijemo v posodico.**
 Ko je posodica polna, jo **odnesemo** in vsebino zlijemo v za to namenjene **zbiralnike!**




Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

PARTICIPATIVNI PRORAČUN 2024 – PROJEKT NAŠEGA KRAJA

✍ Nataša Abram



Za participativni proračun, v okviru katerega lahko občanke in občani neposredno odločate o porabi šestdeset tisoč evrov sredstev v letu 2024, ste predlagali sedem projektov. Med temi so bili trije projektni predlogi neustrezni, saj niso izpolnjevali pogojev, določenih v Pravilniku o postopku izvedbe participativnega proračuna v občini Ribnica. Dva projektna predloga sta bila s strani predlagateljev umaknjena, dva pa sta ustrezala pogojem javnega poziva in bila s strani strokovne komisije tudi potrjena. Ker potrjena in izvedljiva projektna predloga ne presegata višine sredstev, ki je določena za posamezno območje, se neposredno uvrstita v proračun za leto 2024 in glasovanje o njiju ni potrebno. Participativni proračun je oblika vključevanja občanov, s katero ti lahko odločajo o porabi dela proračunskih sredstev za manjše projekte v vrednosti od dva do dvajset tisoč evrov, za katere občani menijo, da so zanimivi in potrebni. Za proračunsko leto 2024 je bilo v javnem pozivu skupno za vsa območja predvidenih šestdeset tisoč evrov sredstev. Občina je namreč razdeljena na tri območja, kar

pomeni, da posameznemu območju pripada dvajset tisoč evrov. Za območje 1, ki obsega mesto Ribnica, ni bilo prejetega nobenega projektne predloga. Projektne predloga iz območij 2 in 3, ki se neposredno, brez glasovanja, uvrstita v proračun, pa sta:

Območje 2

Naziv projekta: POSTAVITEV ZUNANJE ŠPORTNE OPREME ZA AKTIVNEJŠI DAN OTROK NA POŠ DOLENJA VAS

Predlagatelj:

Simon Starc

Sopredlagatelji:

ŠD Lončar, POŠ Dolenja vas, KS Dolenja vas, Simon Pogorelec, Mitja Merhar, Vesna Levstik, Aleš Andoljšek, Barbara Nosan, Breda Lovšin

Opis projekta

Predlagana je postavitve zunanje športne opreme za aktivnejši dan otrok na POŠ Dolenja vas. Postavitve opreme bo prilagojena otrokom, spodbujala bo njihovo aktivnost in zdrav način življenja.

Vrednost: 19.988,17 EUR

Območje 3

Naziv projekta: POSTAJALIŠČE ZA KOLESARJE

Predlagatelj:

Vinko Levstek

Opis projekta

Predlagani so postavitve mize s klopmi, naslonjala za kolesa, stojalo za servis koles in koš za smeti na lokaciji Sveti Gregor.

Vrednost: 8.749,34 EUR



kolumna

Srečno in zdravo vsem mojim prijateljem iz Ribnice! #sejem2023*

To naše praznovanje

✍ Primož Tanko

Malo me je presenetil zapis Matevža Petroviča precej zgodaj na semanjo nedeljo. Ampak če res dobro pomislim, je semenj nekaj takega kot novo leto. Vsako leto pride, vsako leto prinese spomin in vsako leto ostane nekaj za drugo leto. In tradicija je precej podobna, po *reglich* in nenapisanih hišnih pravilih. Zjutraj se gre pogledat povorko, poslušat Medardovo pranje celoletnega ribniškega perila in potem spit *kofe* v zdaj že večino zaprtih lokalov. Ta sprememba je pravzaprav stalnica – vsakih nekaj let, ko se navadiš približno spodobnega *kofeta*, zaprejo lokal. Moj prvi spomin na semenj je bil gosti sok v hotelu (imenovanem tudi pivnica) ali pa Pri Pildarju v zgodnjih devetdesetih. Pri Pildarju je bila tudi družinska zbirna točka, če se je kateri od nas mulcev izgubil, smo se tam našli. Nekaj let kasneje je bila nujna postojanka pri Amadeusu, pa nato pri Henigmanu. Tam je sicer veljal semanji cenik, ampak za stalne stranke in samo notri je bil *kofe* še vedno po običajni ceni. Naslednja faza je bil pozno popoldanski obisk *štanta* za tastaro policijo, študentski *plac*. Tekmovanje v *air guitar* je bilo precej bolj zabavno kot *beerpong*, ampak v redu, prioritete se spreminjajo.

Semanji dan je pomemben. Takrat srečaš večino ljudi, ki jih moraš pozdraviti samo zaradi lepih manir, ker ti človek pride nasproti na pol metra in se mu ne moreš ogniti. Po drugi strani srečaš ljudi iz tistega prvega dela, ki ti prinašajo in obujajo spomine na semnje pred desetletjem ali dvema.

Vsako leto znamo povedati, kdo manjka med razstavljavci na Škrabčevem trgu – po gornjem delu trga je generacijska luknja že kar opazna in v zadnjih letih se da celo spodobno hoditi. Prepričan sem, da gre pri rokodelstvu oziroma skorajda vsem suhorobarstvu (z malo

izjemami) vedno bolj za etnološki odsev tradicije kot pa za dejansko stanje produkcije. Ta je neobhodno povezana s potrošnjo in povsem jasno mi je, da mojstra za *rajto* s pletenim podnom iščemo samo še za dekoracijo, ker verjetno vsi *zdumarji* skupaj ne prodajo pet takšnih *rajt* na leto, *zdumarja* pač išče izdelke, ki gredo v denar. Zato takšna produkcija in znanje (p)ostajata predvsem ohranjanje tradicije.

Okoli tistega dela programa, ki bi moral biti stalnica, bi se dalo marsikatero reči, iskreno povedano pa izgleda, kot da se v Ribnici izplača delati samo za semenj. Sredi visokega poletja ali pa teden po semnju namreč nimaš ljudi peljati kam na južino. Pa bi se šli turizem. Sicer je res, da lažje najdeš svojo nišo med menda 30.000 obiskovalci kot nekaj tisoč Ribničani in nekaj naključnimi gosti, sem pa precej prepričan, da obstaja tržna niša tudi za oštarijo, ki je odprta tudi v soboto popoldne ali pa za dogodek, ki ni skoncentriran na tri zaporedne dni. In to samo tiste pred semnjem. Po drugi strani pa popolnoma razumem logiko. Zakaj bi se pa mučil celo leto ...

Prej sem omenil tradicijo. Ideja izpred 46 let je odlična. Sčasoma se je razvila do vrhunca, se nekoliko poskušala posodobiti in razširiti in zdaj je tam ostala. Spominjam se časa, ko je Miklova hiša razpisala raziskovalno nalogo za posodobitev semnja in nekaj stvari, ki so se takrat spremenile. Ampak od takrat je minilo dobrih 15 let in morda je čas za nov krog idej in nov razmislek o tem, kam ribniški semenj pluje in kaj bi rad bil.

Pa srečno do naslednjega semnja!

* Matevž Petrovič, FB, 3. 9. 2023



MUZEJ RIBNICA

Postanki med sprehodom po Ribniškem trgu

3. del: Ljubljanska cesta nekoč Pungart

✍ Marina Gradišnik 📄 arhiv Muzej Ribnica

Ko danes zaidemo na Ljubljansko cesto, se nam ne sanja, kako prijetna oaza miru je bil ta prostor nekoč za ribniške graščake. Še danes je tam čutiti poseben mir, čeprav se je podoba zelo spremenila. Vsak prostor se seveda spreminja in menja svojo podobo in namembnost glede na potrebe časa, ampak vedno, ko razmišljam o Pungartu, se sprašujem, ali je bilo res takrat nujno porušiti baročni vrtni paviljon, ki bi še danes lahko predstavljal okras Ribnice. Ali res ni šlo drugače?!

V obdobju Antona Rudeža je razvojni vrhunec dosegel tudi velik grajski vrt, ki je stal na severozahodnem robu trške naselbine Ribnica. Vrt je v svoji osnovi nastal že pred letom 1787. Okrasni vrt se je razvil iz prvotnega sadovnjaka, po katerem je dobil tudi značilno ime Pungart (v Ribnici tudi Pungrt), ki je izpeljanka iz nemške besede za sadovnjak (Baumgarten). Zaradi lokacije gradu in ob njem postavljene trške naselbine se park ni mogel razviti poleg gradu, ampak

so ga po vzorcih iz 17. stoletja zasnovali ločeno od gradu, v ravnini ob robu naselbine. Pungart je bil obdan z masivnim kamnitim vrtnim zidom, visokim približno 1,5–2,5 m, ki je na severnem delu območja deloma še ohranjen. Zasnova vrta je vidna tudi na izrisani mapi franciscejskega katastra iz leta 1823.

Glavni vhod v vrt na jugovzhodni strani je bil povezan s smerjo glavne ulice ribniškega trga.

Nasproti glavnega vhoda, v smeri osrednje osi, se je pot končala ob vrtnem zidu z vrtnim paviljonom. Paviljon, poimenovan glorieta, je najverjetneje nastal malce pred letom 1810 in se je ohranil do šestdesetih let 20. stoletja. Stavba je bila zasnovana v poznobaročni tradiciji, oprti na priljubljene kitajske vzorce z napol



Glavni vhod v grajski park - Pungart (Pungrt). Kjer je na fotografiji vhod, se danes začne Ljubljanska cesta.

vkopano kletjo in visokim pritličjem. V višini tal pritličja je na treh fasadah obdajal lesen razgledni balkon oziroma gank. Tri zunanje fasade in strop v notranjem prostoru v visokem pritličju so bili poslikani s kakovostno klasicistično figuralno poslikavo. Po spominu domačinov so bile na poslikavi upodobitve štirih letnih časov.

Prva hiša, ki je bila postavljena v sklopu Pungarta, je bila Šifrarjeva vila (današnja upravna stavba Občine Ribnica). Hišo je po pripovedovanju zgradil takratni ribniški graščak



Rastlinjak (desno) sta urejala vrtnar in vrtnarica, v parku pa so imeli tudi zelenjavni vrt. Po spominu Katje Zorc Kobi so gojili limone, šparglje, paradižnik in številne začimbe, pozimi tudi solato in artičoke.





Paviljon je služil kot prostor za popoldanski čaj in počitek.

Teodor Rudež za svojo hčerko in ji jo podaril kot doto, ko se je leta 1896 poročila z Antonom Schiffrejem, takratnim okrajnim zdravnikom.

Vila je imela neposreden vstop na vrt, zdravniško ordinacijo v pritličju in stanovanjski del. V tridesetih letih je bil Pungart prodan, prodajal se je po parcelah, na katerih so se kasneje zidale hiše. Ob prodaji Pungarta je del ob Bistrici v celoti kupil Emil Pakiž. V vmesnem delu pa je del zemlje odkupil Vinko Burger, ki si je s tem podaljšal parcelo, saj je živel na

drugi strani zidu, ki je delil grajski vrt s trgov.

Podoba grajskega vrta se je v tridesetih letih 20. stoletja popolnoma spremenila, a spomin na stare čase je ohranjal znameniti paviljon – glorieta, ki je kljuboval novim časom. Natančne letnice, kdaj so porušili ta izjemni kulturni spomenik, ni sklepamo, da se ga je porušilo v šestdesetih let, kmalu po tem,

ko je začela z gradnjo stanovanjskih hiš v tem delu Stanovanjska zadruga Ribnica. Vsekakor pa ga že ni več pred začetkom gradnje Ljubljanske ceste leta 1973, ko je bila mišljena kot osrednja cesta, ki se bo priključila glavni magistrali proti Ljubljani, vendar se to do danes še ni zgodilo.

Literatura: Gradovi na Ribniškem med včeraj, danes in jutri (I. Sapač), Ribnica 2019; Ribniški trg v 19. in prvi polovici 20. stoletja (M. Gradišnik), Ribnica 2017; Grajske stavbe v osrednji Sloveniji – II. Dolenjska (I. Stopar), Ljubljana 2003.



Ohranjen del obzidja grajskega parka.



MUZEJ RIBNICA

Predmet meseca

✂ Vasja Zidar 📷 Nastja Dejak

Sprva enotna kovaška obrt se je sčasoma specializirala in tako danes ločimo več vrst kovaštva. V Ribnici in njeni okolici so bili kovači pretežno podkovski ali orodni, pogosto pa so se ukvarjali kar z obema panogama.

Podkovni kovači so izdelovali podkve in živali tudi podkovali. Zaradi znanja o živalih, ki so ga pridobili v podkovski šoli, so podkovni kovači delovali kot ljudski živinozdravniki, pogosto pa tudi mesogledniki (osebe, usposobljene za pregled mesa zaklane živali).

Se nadaljuje ...



Nož za kopita



Nož za čiščenje kopit



Koza, na katero je kovač naslonil konju nogo, da je lažje oblikoval kopito



Kladivo za podkovanje



Ročno izdelani žebliji za podkovanje

IV. mednarodni kongres slovenskih muzealcev

✍ Vasja Zidar 📷 Foto arhiv RCR

Med 20. in 22. septembrom je v Kopru potekal IV. mednarodni kongres slovenskih muzealcev, ki smo se ga udeležili vsi zaposleni v enotah Muzeja Ribnica in Galerija Miklova hiša ter direktorica Rokodelskega centra Ribnica Tina Peček. Letošnja tema kongresa je bila Muzeji, trajnostni razvoj in družbena dobrobit, kar se je popolnoma skladalo z našim delom. Vsaka od nas je kolegom muzealcem predstavila svoj vidik našega dela.

Ana Koščak je predstavila, kako lahko galerija z uporabo digitalnih medijev predstavlja in popularizira svojo likovno zbirko. Navzočim je predstavila vsebino dveh projektov, ki jih je Galerija Miklova hiša realizirala v obdobju zadnjih treh let – animirani film z naslovom Umetnost je zame in inovativno virtualno aktivnost Vstop in sliko.

Polona Rigler Grm je govorila o avdiovizualnem dokumentiranju v Muzeju Ribnica in predstavila različne projekte, kjer smo posneli tovrstno gradivo. Izpostavila je snemanje suhorobarskih panog, projekt Moja vas, njej podedovani obraz, projekt Med Lončarji in snemanje petja v Slemenih.



Marina Gradišnik je predstavila vlogo muzejev pri ozaveščanju javnosti o aktualnih problematikah. V predstavitvi je razložila nastanek razstave Ne pametuj ločuj! avtorice Andreje Mihelič. Predstavila je potek priprave razstave, sodelovanje s Komunalo Ribnica in Društvom za raziskovanje jam Ribnica ter likovni in literarni natečaj za okoliške šole, ki je bil del razstavnega programa. Sama sem predstavila koncept vključevanja lokalne javnosti in soustvarjanja razstav s pomočjo »Crowdsourcinga«. To je javni poziv ljudem k sodelovanju pri raziskovanju določene teme, kjer ljudje prispevajo svoje znanje, fotografije, predmete, spomine in druge vsebine. S tem pristopom smo ustvarili razstave, kot so Pogled na današnji dan skozi sito preteklosti (Ribnica v času razglasitve epidemije Covid-19), 30 let samostojne Slovenije in Praznično leto.

Naše delo je bilo pohvaljeno s strani kolegov muzealcev, hkrati pa smo dobile ogromno novih idej za nadaljnje delo.

Dnevi evropske kulturne dediščine

✍ Katja Žagar 📷 Foto Gal Žvab

Tudi letos smo se pridružili 33. Dnevom evropske kulturne dediščine pod naslovom Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici. Cilj letošnjega programa je bil ugotoviti, kako se spopasti z izzivom, da bi zagotovili in omogočili prenos znanja in veščin redkih nosilcev na mlajše generacije v tem času in prostoru.

V ta namen smo v Rokodelskem centru Ribnica odprli delavnice naših rokodelcev, kjer so se jim lahko obiskovalci pridružili pri njihovem delu.



Tako smo pripravili predstavitev posodarstva s Francem Jakličem, predstavitev lončarstva z Janezom Bojcem, Janezom Pogorelcem, Jakobom Nosanom in Antonom Nosanom, predstavitev pletarstva z Danico Benčina in predstavitev lesostrugarstva s Petrom Pakižem.

Vsem sodelujočim rokodelcem se najlepše zahvaljujemo, saj vedno z veseljem odprejo vrata svojih delavnic in pokažejo mojstrska znanja.

V sklopu DEKD pa smo tudi v prostorih Gimnazije in srednje šole Kočevje odprli razstavo Vitre, masiven les in pohištvo. Razstava je nastala v okviru istoimenskega projekta, ki smo ga izvajali v sodelovanju s študenti Višje strokovne šole, program Oblikovanje materialov – les, dijaki GSŠ Kočevje – smer Mizarstvo in našima pletarkama Dušanko Češarek in Anico Debeljak. Študenti oblikovanja so imeli izziv, kako vplesti vitro v sodobno pohištvo. Načrti so v rokodelskih delavnicah in delavnici srednje šole v Kočevju dobili tudi svojo fizično obliko. V mesecu maju smo to razstavo odprli pri nas v Rokodelskem centru Ribnica, konec septembra pa je svoje mesto dobila še v prostorih, kjer se je dejansko odvijal proces nastajanja izdelka.

Prenos rokodelskega znanja na mlajše generacije je nujno potreben, saj imajo drugačen pogled na tradicijo in kulturno dediščino ter jo na inovativne načine reinterpreterajo. Takšno sodelovanje pripomore, da se dediščina prilagodi sodobnim trendom in potrebam ter ostane živa in relevantna tudi v današnjem času.

Sodelovanje na mednarodnem obrtnem sejmu MOS Celje

✂ Katja Žagar 📷 Andraž Purg, Anja Pugelj

Na povabilo Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport smo se v mesecu septembru udeležili sejma MOS v Celju.

Rokodelski centri, ki smo združeni v Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije, smo se zvrstili skozi vseh pet dni. Mi smo se prvi sejemski dan predstavljali z obrtjo pletarstva in turističnimi vsebinami, ki jih ponujamo v Ribnici. Drugi dan pa smo sodelovali na okrogli mizi z naslovom »Slovensko rokodelstvo in rokodelci, izzivi nove zakonodaje« z državnim sekretarjem Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport Dejanom Židanom, predsednikom Obrtno-podje-

tniške zbornice Slovenije Blažem Cvarom, predstavniki Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije in predstavniki Zveze društev upokojencev Slovenije, na kateri smo razpravljali o novem Zakonu o ohranjanju in razvoju rokodelstva.

Kaj novi zakon prinaša? Osnovni namen zakona je zaščita rokodelskih panog in njihovih nosilcev, ohranjanje, prenašanje in razvijanje rokodelskih znanj, spretnosti in veščin ter varstvo nesnovne kulturne dediščine.

Zakon omogoča dodano vrednost za razvoj malega gospodarstva, spodbuja povezovanje nosilcev rokodelskih dejavnosti in medgeneracijsko povezovanje, hkrati pa



omogoča tudi nove poklicne možnosti in prinaša pozitivne učinke na razvoj turizma.

Na podlagi zakona bo Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport v sodelovanju z ostalimi nosilci podpornega okolja rokodelstva pripravilo dveletni program za ohranjanje in razvoj rokodelstva. Ta bo vključeval konkretnejše ukrepe za zaščito izdelkov in prenos znanj, ki podpirajo ohranjanje tradicionalnega rokodelstva, njegovo evidentiranje, dokumentiranje in promocijo. Vključeni bodo tudi ukrepi za razvoj sodobnega rokodelstva, ki bodo spodbujali podjetništvo na področju rokodelstva in njegovo vključevanje v turistično ponudbo. Prav tako bodo z ukrepi spodbujali zaposlovanje na področju rokodelstva in tudi medgeneracijsko povezovanje ter vseživljenjsko učenje.



Sodelovanje na razstavi Triennale rokodelstva

✂ Katja Žagar 📷 Nika Hölbl

V torek, 26. septembra, se je v Slovenj Gradcu, v Koroški galeriji likovnih umetnosti, odprla razstava Triennale rokodelstva.

Rokodelske razstave v Slovenj Gradcu imajo bogato tradicijo in so ena najpomembnejših manifestacij za predstavitev ročno izdelanih izdelkov. Od prve razstave domačih in umetnostnih obrti leta 1977 so se družbene, kulturne, ekonomske in okoljske razmere temeljito spremenile. Nova edicija Triennale rokodelstva odraža spremenjena razmerja na področju kultur ročnega izdelovanja ter izpostavlja aktualnost in pomembnost tovrstnih procesov.

Razstava predstavlja 38 izdelkov, izbranih na javnem pozivu Triennale rokodelstva in obrti, ki ga je razpisal konzorcij partnerjev, ter 10 izdelkov, izbranih na javnem pozivu Povezovanje sodobnega oblikovanja, rokodelstva in obrti, ki ga je v okviru evropske platforme Distributed Design razpisal Center za kreativnost. Razstava prispeva k razumevanju rokodelskih panog v kontekstu časa in družbe 21. stoletja.

Kustosinje razstave dr. Cvetka Požar (Muzej za arhitekturo in oblikovanje), dr. Tanja Roženberger (Slovenski etnografski



muzej) in Maja Vardjan (Muzej za arhitekturo in oblikovanje) so izbor izdelkov in projektov na razstavi razdelile v tri tematske sklope; **Ohranjene tradicije:** mojstrska znanja, spretnosti in veščine, **Nove tradicije:** prilagoditve rokodelskih simbolik in tehnik ter **Nova Materialnost:** konceptualni in socialni pristopi. Tematska zasnova razstave omogoča vzpostavitev odnosov med izdelki ter tako izpostavlja njihove temeljne in tudi skupne lastnosti.

Na razstavi v Slovenj Gradcu sodelujemo kar v dveh tematskih sklopih: v sklopu Ohranjene tradicije: mojstrska znanja, spretnosti in veščine – z novo lončarsko produkcijo, ki smo jo razvili v sodelovanju z Vidom Polončičem in lončarjem Janezom Pogorcem, ter v sklopu Nova materialnost: konceptualni in socialni pristopi – z izdelkom – Kaduja (izdelek za vzhajanje, peko in shranjevanje kruha), ki je plod sodelovanja oblikovalske skupine Pjorkkala in naše pletarke Dušanke Češarek.

Razstava Triennale rokodelstva bo v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu na ogled do 19. novembra 2023.

Dan turizma smo obeležili z ozaveščanjem o podnebnih spremembah

✂ Anja Pugelj 📍 Turizem Ribnica

Svetovni dan turizma, ki ga vsako leto praznujemo 27. septembra, je globalni dogodek, ki je namenjen ozaveščanju o pomenu turizma in njegovi vrednosti. Vsako leto se praznuje s specifično temo, ki obravnava aktualne izzive v turistični industriji. Letos smo ga obeleževali s sloganom turizem in zelene naložbe. S to temo se poziva mednarodno skupnost, vlade, razvojne partnerje in zasebne investitorje k združenju naložb v turizem oziroma projekte, usmerjene v izobraževanje, inovacije in trajnostno infrastrukturo.

Letos se je Turizem Ribnica pridružil akciji ozaveščanja, zato smo priredili izobraževalno predavanje s priznano klimatologinjo prof. dr. Lučko Kajfež Bogataj. Opozorila je na dejstvo, da je turizem velik onesnaževalec okolja in po drugi strani žrtev podnebnih sprememb. Prispe-



vek globalnega turizma k izpustu CO2 v svetu je namreč 8 %, največji ogljični odtis pa pustijo prevozi. Poudarila je, da bo turizem moral nujno postaviti prilagoditvene ukrepe, zmanjšati rabo naravnih virov in začeti razmišljati o trajnostni mobilnosti. Pri tem je dodala, da nastanitveni obrati z okoljskimi certifikati bistveno zmanjšajo porabo energije (za -60 %), porabo vode (za -50 %) in proizvedejo manj odpadkov (za -60 %). Zavedati bi se morali, da lahko ogljični odtis in posledice, ki nastajajo v obliki podnebnih sprememb, občutno zmanjšamo ne samo v gospodarstvu, ampak tudi sami v gospodinjstvu. Kolikšen ogljični odtis prispevate v dnevu ali letu, si lahko izračunate s pomočjo kalkulatorja na spletni strani Umanotere: <https://www.umanotera.org/izracunaj-svoj-ogljicni-odtis/>.

Turistični promet v prvem polletju

✂ Anja Pugelj

Turizmu v Sloveniji se je v prvem polletju 2023 po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) dobro pisalo.

Prihodov turistov v prvem polletju 2023 je bilo v primerjavi z letom 2022 za 6,9 % več, od tega je bilo 75 % tujih turistov in 25 % domačih turistov. Prenočitev od januarja do julija 2023 je bilo v Sloveniji 9.163.477, v lanskem enakem obdobju pa 8.687.442.

Kaj pa v Ribnici?

Turizem Ribnica spremlja številke in pripravlja analize turističnega gibanja v občini Ribnica. S pomočjo anketiranja obiskovalcev na informacijski točki v gradu smo obiskovalce dodatno spraševali tudi po motivu prihoda in zadovoljstvu. V Ribni-

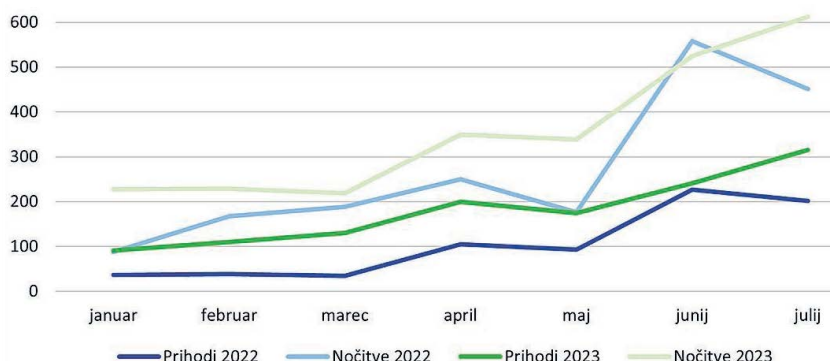
ci še vedno močno vodijo dnevni obiskovalci, ki obiščejo muzej v gradu in Rokodelski center, teh je bilo skupaj v prvem polletju 4.121.

V primerjavi z lanskim letom smo močno izboljšali rezultate lokalnega vodenja, tega je bilo več kot 100 % več. Hkrati se je povečalo povpraševanje tudi po aktivnostih v naravi (kolesarjenje, pohodništvo, in supanje).

Kar se tiče prihodov in nočitev v nastanitvenih kapacitetah, so bile številke naslednje: prihodov v prvem polletju 2023 je bilo 1.261, lani v enakem obdobju pa 738, posledično so se številke nočitev prav tako močno povečale. V lanskem prvem polletju je bilo zabeleženih 1.879 nočitev, v letošnjem letu pa 2.501, kar je 24,9 % več.

V prihodnje si želimo poleg kvantitativnih rezultatov izboljšati tudi kvalitativne. Ključnega pomena za ustvarjanje razvojnih rezultatov bo zagotoviti dober odnos lokalnega prebivalstva s turisti, razpršenost ponudbe zunaj jedra Ribnice in sledenje načelu trajnosti.

Prihodi in nočitve v občini Ribnica januar-julij



Ribničan Urban in ribniški matevž

✂ Ajda Kljun

Lokalna in regionalna kulinarika sta pomembna vidika gastronomije, saj odražata kulturno dediščino in okuse določenega območja.

Samoumevno je, da se v vsaki regiji (ali državi) razvijejo posebne jedi, ki so pogosto vezane na lokalne sestavine, tradicijo in družbeno okolje. Kot smo izvedeli na predavanju prof. dr. Janeza Bogataja z naslovom »V Ribnici gresta suha roba in kulinarika skozi želodec«, ki se je v četrtek, 28. septembra 2023, odvijalo v prostorih Rokodelskega centra Ribnica, je gastronomska zgodba nekoliko kompleksnejša, kot si predstavljamo.

Lokalna in regionalna kulinarika je odziv na pretekli (in mestoma še trajajoči) agresivni globalizem, hkrati pa v zadnjem času tudi kot del turistične ponudbe prehaja v smer ohranjanja prehranske dediščine, s katero se različna območja ponašajo. Lokalna hrana je danes prepoznana kot »ponudnica« svojevrstnih okusov, ki jih ni mogoče poustvariti drugje, in predstavlja pomemben del kulturne identitete.

Iz ohranjanja in nadgrajevanja kulturne in prehranske dediščine so izšle kolektivne blagovne znamke, ki jih v Sloveniji danes naštejemo 18, poleg tega pa so se izoblikovali tudi gastronomska piramida in znaki geografske zaščite. V raziskavah, ki ponujajo pomembne izsledke prehranske kulture na Slovenskem, se je izkazalo, da Slovenci sami sebe zelo slabo poznamo – še vedno je tuje boljše, kar je deloma tudi odraz preteklih zgodovinskih in političnih obdobj.

Prof. dr. Bogataj je izpostavil nekaj pomembnih prednosti, ki bi jih bilo vredno negovati in še dodatno (turistično) izpostaviti: zdrava slovenska živinoreja in porast ovčereje in kozjereje, kakovostno razvijajoče se sirarstvo na Dolenjskem, kakovostne



S kolesom od nature do kulture

✍ Tina Zajc Zver

in neoporečne sladkovodne ribe, edinstveno bučno olje, čebelarstvo in živopisnost žitne prehrane ter pekovskih izdelkov (kruh, potica in štruklji).

Poleg informacij splošnega značaja, ki opredeljujejo značilnosti, prednosti in izzive slovenske prehranske kulture in njenega povezovanja z drugimi dejavnostmi, je predavatelj omenil kar nekaj zanimivosti. Ali ste vedeli, da v Sloveniji poznamo kar 134 različnih (narečnih) poimenovanj za krompir? Ali ste vedeli, da imamo v Sloveniji kar 24 gastronomskih regij, ki so ponudile 432 edinstvenih jedi, ki so postale osnova za oblikovanje državne gastronomske piramide? Ali ste vedeli, da slovensko gastronomsko piramido sestavlja 8 jedi iz 4 delov Slovenije? Ali ste vedeli, da se okrogel pekač za potico imenuje potičnik in ne potičnica?

Izredno zanimiva je bila predstavitev slovenske gastronomske piramide, ki jo, kot rečeno, sestavljajo jedi 4 slovenskih »pokrajin«: alpski svet, mediteranski svet, panonski svet in osrednjeslovensko območje. Z alpskega seznama so se v piramido uvrstili klobasa ter zelje in repa, z mediteranskega seznama primorski brancin ter klapavice in sardele, s panonskega seznama prekmurska gibanica in kruh (pletanica), iz osrednjeslovenskega območja pa štruklji in potica.

Ob zaključku 2-urnega predavanja je predavatelj nekaj časa namenil tudi Ribniški dolini in njeni kulinariki. Kot priznan strokovnjak in raziskovalec slovenske kulinarike je izpostavil prireditev Fižolov dan, ki je izginil s koledarjev dogodkov v občini, in poleg številnih lokalnih jedi posebej omenil 4 ribniške specialitete, ki bi jih bilo vredno še dodatno povzdigniti in predstavljati: repa s fižolom ribničanom, fižolovi štruklji, fižolova torta in matevž.

Kaj boste pa vi pripravili za nedeljsko kosilo?



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe

S kolesom od nature do kulture je ime projekta LAS, ki so ga izvajali partnerji Občina Loški Potok, Lesna zadruga Loški Potok, z. b. o., so. p., Občina Ribnica, Občina Osilnica, Zavod za kulturo in turizem Kostel, Občina Sodražica, Občina Velike Lašče, Kolesarsko društvo Melamin, Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje in Občina Dobropolje ter dobili sredstva za sofinanciranje iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini 79.798,57 EUR.

S projektom smo želeli povečati prepoznavnost območja, povezati in povečati lokalno turistično ponudbo ter spodbujati trajnostno mobilnost (kolesarstvo).

S pomočjo projekta smo kupili 38 električnih koles, ki so na voljo za izposajo tistim obiskovalcem, ki se želijo nekoliko lahkotneje popeljati po gozdnih stranpoteh, saj jim pri tem pomaga električni motor. Električna kolesa so na voljo za izposajo na osmih lokacijah: v Rokodelskem centru Ribnica, Gostilni pri Kapcu, Občini Sodražica, Turističnem društvu Osilnica, Zavodu za kulturo in turizem Kostel in Hostlu Bearlog, TIC Kozolec in Klančarjevi domačiji.

Obiskovalci se lahko orientirajo sami po obstoječih kolesarskih poteh, ki jih ponujajo že obstoječe kolesarske karte in označene poti, ali pa si lahko izberejo poti iz novega digitalnega kolesarskega vodnika S kolesom od nature do kulture. Zamišljen je tako, da obiskovalcem ponuja spoznavanje narave in kulture celotnega območja LAS ter je namenjen tudi povezovanju in promociji posameznih turističnih

točk in ponudnikov, ki skupaj tvorijo privlačno, trajnostno naravnano destinacijo, kjer se lahko turisti zadržijo več dni.

Nekateri obiskovalci si želijo tudi spremstva vodnika, ki jih lahko vodi tudi po bolj skritih poteh in jim pokaže tiste značilnosti kraja, ki jih še posebej zanimajo. V sklopu projekta smo organizirali izobraževanje za turnokolesarske vodnike, s katerim so lahko zainteresirani kolesarji pridobili uradno licenco in naziv turnokolesarski vodnik pri Planinski zvezi Slovenije – tega izobraževanja se je udeležilo 11 kolesarjev.

Za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti in uporabi električnih koles so po občinah, ki so vključene v projekt, potekale tudi delavnice za različne starostne skupine.

Več informacij o ponudnikih električnih koles in najemu kolesarskega vodnika, opis povezovalne poti in GPS-sledi kolesarskih tras najdete v digitalnem kolesarskem vodniku, ki je na voljo na spletnih straneh partnerjev projekta, na www.las-ppd.si in prek QR-kode.

VODNIK PO KOLESARSKI POTI NA OBMOČJU OD TURJAKA DO KOLPE

S KOLESOM OD NATURE DO KULTURE

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



D. Vinček

INOTHERM

Z mislijo na prihodnost po mesecu uspehov in dobre družbe

Pri največjem evropskem proizvajalcu aluminijastih vhodnih vrat so podjetje Inotherm, ki beleži kar 30-letno tradicijo, v svojem novem salonu organiziralo dneve odprtih vrat. Na kar 700 kvadratnih metrih razstavnega prostora si je bilo moč ogledati več kot 50 različnih modelov vrat, dodatkov, mnoge novosti in tehnološko napredne rešitve.

Za vsako stranko si vzamejo čas

Med 13. in 16. septembrom je podjetje Inotherm, ki beleži kar 30-letno tradicijo, v svojem novem salonu organiziralo dneve odprtih vrat. Na kar 700 kvadratnih metrih razstavnega prostora si je bilo moč ogledati več kot 50 različnih modelov vrat, dodatkov, mnoge novosti in tehnološko napredne rešitve.

Obiskovalci, ki so salon obiskali z različnih koncev Slovenije, so po osebni obravnavi, akcijski ceni pri ponudbi in darilcem hvaležnosti zapuščali podjetje nasmejanih obrazov.

Razstavnici salon, odprt pred nekaj meseci, strankam vse delovne dni v letu omogoča ogled izdelkov, individualno svetovanje in pripravo ponudb. Za najboljšo izkušnjo se stranke lahko dogovorijo za termin, ko jim bo na voljo tudi osebni svetovalec. Da je obisk salona prijetna izkušnja za celo družino, najmlajše v salonu čaka igralni kotichek, starše paokusna, sveže pripravljena kavica.

Zavedajo se pomena zadovoljstva zaposlenih

Dnevi odprtih vrat so se zaključili s posebnim dogodkom za zaposlene, partnerje in njihove najbližje. Ob tej priložnosti so si skupaj ogledali nov razstavnici salon in se družili ob okusnih prigrizkih in zlahetni kapljici. Za čudovito vzdušje na idilični lokaciji podjetja v Prigorici je poskrbela glasbena skupina Črna mačka. Dogodek je služil kot odlična priložnost za krepitev medsebojnih odnosov in skupno praznovanje uspehov podjetja.

Poslovne partnerje skrbno seznanjajo z novostmi, jih izobražujejo in so jim vedno na voljo

Sezonski vrhunec je za Inotherm predstavljala Hišni sejem v čudovito obnovljeni in zgodovinsko pomembni stavbi Wappenhalle v Münchnu, ki je potekal od 19. do 23. septembra. V petih dneh si je tehnološko izjemno napredne rešitve podjetja, ki so vse plod lastnega razvoja, ogledalo kar 120 partnerjev in 250 obiskovalcev iz cele Evrope. S tem so obeležili že drugi izjemno uspešen povezovalni dogodek v Nemčiji letos, saj so podoben dogodek organizirali že marca letos.

Kaj je novega?

Inotherm je na vseh septembrskih dogodkih predstavil številne inovacije, med njimi program Black Edition, vhodna vrata za stanovanja, drsna vrata, vrata s prezračevano fasado, aluminijastimi okni ter skritim vrtljivim držalom, za piko na i pa še kraljevska vhodna vrata, ki merijo kar pet metrov v višino. Njihovo celotno ponudbo si lahko ogledate tudi iz udobja domačega naslonjača na www.inotherm.si ali v živo v razstavnem salonu.

Srečanje s partnerji je potekalo na več kot 900 kvadratnih metrih razstavne površine, prikazanih je bilo več kot 50 modelov vrat in kar 20 novosti za leto 2024. Ob druženju in skupnih kosilih so dnevno potekala tudi številna šolanja, zaradi katerih partnerji redno in številčno obiskujejo Inothermove dogodke.

V podjetju se že kujejo načrti z mislijo na naslednji velik dogodek, ki jih prihodnjo jesen čaka v Frankfurtu.

Z zaporednimi uspehi, vztrajno rastjo in vedno večjo prepoznavnostjo blagovne znamke so pri Inothermu utrdili svoje mesto na mednarodnem trgu ter znova dokazali, da so njihove rešitve vhodnega prostora na vrhunski ravni. September je bil zanje še posebej pomemben, saj je podjetje v svoj proces uspešno vključilo vse tri ključne ciljne skupine – stranke, partnerje in zaposlene. Mesec je bil dokaz, da Inotherm ne stremi le k odličnosti izdelkov, temveč tudi k odličnosti v odnosih z vsemi, ki so del njihove širše družine.



Na spletni strani www.inotherm.si se poigrajte z novim interaktivnim konfiguratorjem vhodnih vrat, ki je izjemno preprost za uporabo.

D. Pal.

JESENSKE DOBROTE

Velikolaške klobase, pečenice, krvavice, sarme ...

Obiščite nas
v naših poslovalnicah



www.kzlasce.si

lokalno. domače. naše.



odkup
živine



odkup
mleka



trgovski
center



mesnica



kmetijska
trgovina



potujoča
trgovina



bar



odkup
palet



Nepovratne subvencije
pri zamenjavi stavbnega
pohištva



EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

Z vami **35** let



Uf = 1,3 W/m²K

Drсна stena **LivingSlide**

**SVET DOVRŠENEGA
BIVANJA**

Inles d.d., 1310 Ribnica, Kolodvorska 22

✉ info@inles.si 🌐 www.inles.si

RAZSTAVNO PRODAJNI SALON

☎ 01 / 8377 162, 8377 308, 8377 289



SANITAR d.o.o.

Zadovoljstvo naših strank,
nam je na prvemu mestu.



- Izdelava vseh vrst ogrevalnih sistemov na ključ (solarni sistemi, peleti, drva, toplotne črpalke, plin, olje)
- Izdelava vseh vrst strojnih instalacij (vodovod, plin, ogrevanje)
- Adaptacije celotne kopalnice z vsemi obrtniškimi deli
- Za brezplačen ogled in svetovanje
Pokličite 041/622-542 (Borut)



Vojkova 58, Ljubljana

TEL: 01/568 27 29
GSM: 031/622 542
041/622 542
E-MAIL: info@sanitar.si



Senčila Jan Omahen s.p.
031 293 250
sencilajanomahen@gmail.com
Senčila Jan Omahen s.p.

SERVIS IN MONTAŽA

- žaluzije
- plise zavese
- komarniki
- rolete
- tende
- roloji
- pergole
- PVC okna



KROVSTVO M in M

Kot pri Ribnici 30
1310 Ribnica
Tel: 041 347 707
krovstvomm@gmail.com
www.krovstvomm.si

KROVSKA DELA :

- pokrivanje z betonskimi kritinami (Bramac, Golob, ...)
- pokrivanje z glinenimi kritinami (Tondach, Creaton, ...)
- pokrivanje s pločev. kritinami (Trimo, Decra, Italpanelli, ...)
- pokrivanje ravnih streh (Sika, Bauder, Fragmat, ...)

KLEPARKA DELA:

- montaža žlebov in cevi (poc, alu barvan, poc barvan, baker)
- montaža obrob in žlot (poc, alu barvan, poc barvan, baker)
- montaža dimniških obrob (poc, alu barvan, poc barvan, baker)

TESARSKA DELA :

- postavljanje ostrešij
- postavljanje nadstreškov

Krivljenje obrob na krivilnem stroju do dolžine 8m.
Montaža strešnih oken (Velux, Fakro, Domix)

FB: Radon Ribnica

BREZPLAČNA IZPOSOJA MERILCEV RADONA

040220381

Projekt sofinancira Občina Ribnica

Stanislav Šilc s.p., Breže 33, Ribnica

ZOGAR

avto mehanične storitve

Vzdrževanje in popravila vozil vseh znamk:
| servisi | zahtevna popravila | računalniška diagnostika |

Vulkanizerstvo in prodaja pnevmatik različnih blagovnih znamk.

041 537 434

Možnost plačila na obroke.




Kjer je kakovost na prvem mestu!

25 LET IZKUŠENJ



Fasaderstvo Slikopleskarstvo Čistilni servis

Z nami do subvencije iz Eko sklada.

051 334 826 info@blesk2.si www.blesk2.si



BOJAN POGORELEC,
BLESK D.O.O.
KOSTEVČ 7, 1331 DOLENJA VAS

SPLOŠNA IN ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU

tel.: 041-647-188, 051-456-646, e-mail: blesk@siol.net, www.blesk.si

*FASADERSTVO IN ENERGETSKE SANACIJE

- KVALITETNA IZVEDBA FASAD, BREZPLAČNA BARVNA ŠTUDIJA
(PRIPRAVIMO VAM CELOTNO DOKUMENTACIJO ZA NEPOVRATNA SREDSTVA)
- CELOTNA ENERGETSKA SANACIJA STAVB (PODSTREŠJE, FASADA, OKNA, HIDROIZOLACIJA STEN) (SUBVENCIJA ZA ENERGETSKO SANACIJO)

*GRADBENA DELA

- NOVOGRADNJA ALI REKONSTRUKCIJA STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH STAVB (3D VIZUALIZACIJA OBJEKTA)
- ADAPTACIJE STANOVANJSKIH PROSTOROV (IZRIS TLOORISA, IZVEDBA VSEH DEL, Z MOŽNOSTJO NA KLJUČ)
- ZUNANJA UREDITEV (TLAKOVANJE DVORIŠČ, ASFALTIRANJE, IZDELAVA ŠKARP...)
- SANACIJE (BALKONOV, PLOČNIKOV, VLAGE V ZIDU)
- RUŠITVENA DELA (VODNI IZREZ BETONSKIH, ASFALTNIH ALI OPEČNIH POVRŠIN)

*SUHOMONTAŽNA IN SLIKOPLESKARSKA DELA

*POLAGANJE TALNIH OBLOG

- (KERAMIKA, KAMEN, PARKET, LAMINAT, PVC VINIL)

*ČISTILNI SERVIS



microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 7,99 €/mesec
- paketi NEO po enotni ceni že za 28 €/mesec

* več na www.telekom.si

DELOVNI ČAS

PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

SOBOTA 8.30 - 11.30



Telekom Slovenije

| prodaja
| montaža
| servis



Slatnik 17, 1310 Ribnica
G: +386(0) 41 335 322
E: info@silc.si, www.silc.si
T: +386(0)1 836 21 81

Energetsko učinkovite rešitve.

KLIMATSKE NAPRAVE

VSEH CENOVNIH RAZREDOV



INFO:
041 335 322

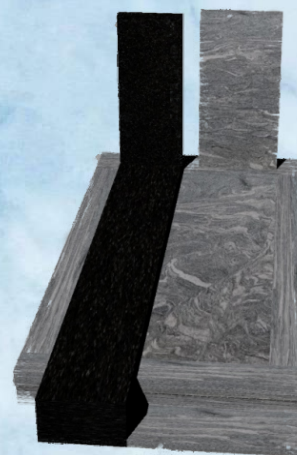
www.silc.si

klimatske naprave |
toplotne črpalke |
prezračevanje |
samooskrbne sončne |
elektrarne |



Vse iz kamna
že od leta 1965

UNIKATNI
KAMNITI IZDELKI
RESTAVRIRANJE
IN OBNOVA
SPOMENIKI
PULTI, POLICE
STOPNICE



031 889 757 (Matej)

041 338 163 (Aleš)

info@kamnosestvo-erjavec.si

www.kamnosestvo-erjavec.si

BENTSAI

NEKONČNO MOŽNOSTI TISKANJA NA SKORAJ VSE POVRŠINE inovativna rešitev za označevanje in oštevilčenje za industrijo. Odlično za kodiranje datuma, kodiranje serije, črtno kodiranje, tiskanje logotipov

Za več informacij na www.bentsaiprint.si

Tehnična podpora 24ur

Megatron d.o.o. Ulica Jožeta Jame 14 1210 Ljubljana - Šentvid Kontakt: 041 646 133 ; e-pošta: info@bentsaiprint.si

 Karton	 Les	 Tekstil	 Papir	 Steklo	 QR Koda	 00001 00002 00003 Števila	 123456890 EAN Koda
 Jeklo	 Embalaza	 Plastika	 Aluminij	 Keramika	 MFD: 2022/01/01 EXP: 2024/01/01 Datum	 Handheld Printer Besedilo	 Logo/Slika

BENTSAI

**KONCESIJSKI
PREGLED
VIDA**

**HITRO IN
UGODNO
DO NOVIH
OČAL**

**KOMPLET
OČALA
ŽE ZA 59 €**

**GARANCIJA
NAJNIŽJE
CENE**

NAROČI SE: 01 893 14 86

OČESNA ORDINACIJA IN OPTIKA PUŠNIK NOVLJAN KOČEVJE

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

VSE ZA 1. NOVEMBER



**SVEČA
MAJA**

PREIŠNJA MPC: 2,69€

2,39€

AKCIJSKA MPC:

KOMPLET SVEČ 8/1

AKCIJSKA MPC:

16,80€



**ZEMLJA
NEUHAUS N8**

PREIŠNJA MPC: 15,90€

AKCIJSKA MPC:

14,31€



**NOVO V
PONUDBI**

elektronska sveča
Herkul

SUHO CVETJE

MEGADOM | RIBNICA | 01/8351 640  

TRŽNICA RIBNICA



VSAKO SOBOTO
med 7. in 12. uro

na makadamski površini
ob parkirišču pred MIKLOVO HIŠO


Kuzman
SALON ZA NEGO PSOV
IN PASJI HOTEL

PASJI SALON:

celotna nega za majhne in
velike kužke

PASJI HOTEL:

v pasji hotel sprejemamo majhne,
srednje in velike kužke

HOTEL - Varstvo psov - Dolenji Lazi 50, 1310 Ribnica
SALON - Merharjeva ulica 15, 1310 Ribnica (za bencinskim servisom MOL)

Predhodna naročila na telefon: 031 552 095

Karmen Štimec s.p., Dolenji lazi 50, 1310 Ribnica



PUGELJ

Gostinstvo & Turizem

GTP, Alojzij Pugelj, s. p., Lepovče 23, 1310 Ribnica

V kolektiv vabimo KUHARJA/KUHARICO

Od novih sodelavcev pričakujemo samostojnost, željo in veselje do kuhanja, prijaznost do strank, zanesljivost, ne konfliktnost in zmožnost timskega dela. Izkušnje so zaželjene. Nudimo prijetno delovno okolje, redno in stimulatívno plačilo.

**Vloge pošljite po e-pošti: gostinstvo.pugelj@siol.net
ali po pošti.**

Slikopleskarstvo **BOJC**

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas

Tel.: 01 8364-533

GSM: 041 712 103



**Trženje oglasnega
prostora 041 536 889.**

Rešeto

**Naslednja številka
izide 9. novembra 2023.**

**Gradivo oddajte
do 26. oktobra 2023.**

Novice iz Miklove hiše



Knjižnica Miklova hiša
RIBNICA

Knjižnica Miklova hiša na Ribnica trailu in Ribniškem semnju

✍ Neža Klavžar 📁 arhiv knjižnice

Na vsakoletnem dogodku Ribnica trail je v Knjižnici pod krošnjami bibliotekarka Neža otrokom pripovedovala bajko Zlata ribica in velikan. Prav tako smo sodelovali na Ribniškem semnju, kjer ste ob vходу v grad lahko našli tudi našo stojnico. V bukvarni smo pripravili pester nabor knjig, lahko pa ste si zagotovili tudi darilni bon za članarino. Priljubljeno knjigo našega bibliotekarja Domna Tam med Malo in Veliko goro ter knjigo Obrazi sindroma Guillaim-Barre avtorja Janeza Mateta smo ponudili po sejmskem popustu.



Bajka o zlati ribici in velikanu s knjižničarko Nežo



Na Ribniškem sejmu z Jernejo Lovšin

Nacionalni mesec skupnega branja

Nacionalni mesec skupnega branja uradno traja vsako leto od 8. septembra, ko obeležujemo mednarodni dan pismenosti, do zadnjega dne vsakoletnega projekta Teden otroka na začetku oktobra. V okviru Nacionalnega meseca skupnega branja poteka tudi javna medijska in plakatno-komunikacijska akcija **Beremo skupaj**, ki traja od začetka kampanje do konca tekočega leta.

Z akcijo podpiramo promocijo branja, ozaveščamo o pomenu branja, bralne pismenosti in bralne kulture za vse generacije.



Evropski teden mobilnosti v knjižnici na prostem

Na prelepo soboto, 16. septembra 2023, smo tudi v Knjižnici Miklova hiša ovekovečili EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI, in sicer s prijazno gesto »PEŠ PO KNJIGO«. V knjižnici na prostem v ribniškem parku smo vsakomur, ki je prišel na trg peš ali s kolesom, podarili knjigo. Ste bili med njimi?



Knjižnica pod krošnjami na Tednu mobilnosti



Na predstavitvi zaključne naloge

Študenti, pozor!

Knjižnica Miklova hiša Ribnica v sodelovanju z Občino Ribnica omogoča sofinanciranje tiska in vezave diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog z vseh področij študentom s stalnim bivališčem v občini Ribnica. Uveljavljate lahko sofinanciranje tiska in vezave dveh izvodov naloge v trdi vezavi, pri čemer skupni znesek sofinanciranja znaša največ 60 EUR. En izvod naloge v trdi vezavi ostane v Knjižnici Miklova hiša Ribnica za potrebe domoznanske zbirke.

Pogoji financiranja:

- stalno prebivališče v občini Ribnica,
- zaključek študija v šolskih letih 2022/23 in 2023/24,
- uveljavljate lahko diplomska (1. bolonjska stopnja), magistrska (2. bolonjska stopnja) in doktorska dela (3. bolonjska stopnja) z vseh področij.

Izpolnjeno in podpisano izjavo za uveljavljanje sofinanciranja, ki jo dobite na spletni strani knjižnice, nam pošljite na e-slov info@miklovahisa.si.

Rok za oddajo je 31. oktober 2023.



Zaključna prireditev za Poletavce in NajPoletavce

✂ Neža Tanko 📺 Primož Tanko

Projekt Poletavci smo v knjižnici izvedli že deveto leto zapored, NajPoletavci pa so lahko sodelovali tretjič. Letos so lanskih 222 sodelujočih prekosili s kar 263 sodelujočimi.

Na začetku poletja smo se projekta lotili tako kot običajno – knjižničarke smo predstavljale projekt v šolah, delili smo bralne sezname, Poletavce in NajPoletavce smo vam poskušali približati tudi prek različnih medijev.

Želeli smo pripraviti dve zaključni prireditvi, eno v Ribnici in eno v Sodražici, žal pa smo obljubo snedli, saj je naše načrte odnesla poplava v Miklovi hiši, v katero so zdaj usmerjena vsa sredstva. Poletavci in NajPoletavci ste izredno pridno brali, mi pa smo si malce grizli nohte, kako bomo izpeljali zaključek. Zadali smo si cilj, da bomo mlade bralce nagradili s pomočjo donatorjev, ker pa smo naleteli na njihovo izjemno razumevanje in radodarnost, smo z njihovo pomočjo in brez lastnega finančnega vložka uspeli izpeljati skoraj neokrnjen dogodek.

Četrtek, 21. 9. 2023, smo v knjižnici komaj pričakovali, saj je zaključna zabava za Poletavce in NajPoletavce najpomembnejši dogodek za naše osnovnošolske obiskovalce. 246 Poletavcev in 17 NajPoletavcev je prejelo vrečko s priznanjem, majico in nagradami donatorjev. Letošnja zabava je za razliko od preteklih let potekala

v Športnem parku Ribnica. Na velikem športnem igrišču so otroci lahko igrali nogomet in badminton, trenirali na poligonu in plezali na plezalni steni. Po obilici športa je vsak udeleženec lahko dobil košček pice, na koncu pa so sledili nagovori direktorice Nastje Hafnar, ribniškega župana Sama Pogorelca in sodraškega podžupana Ernesta Pirnata.

Častna gosta sta nam pomagala pri žrebanju, kjer sta izžrebala glavni nagradi za Poletavce in NajPoletavce ter deset dodatnih nagrad. Glavno poletavsko nagrado je prejel Fran Štupica, glavni izžrebanec med NajPoletavci pa je Aljaž Zajc. Prejemniki dodatnih nagrad so Nika Lavrič, Taja Modic, Loti Lukič, Neža Osvald, Olivia Gorše, Matevž Košir, Tinkara Ina Blatnik, Tajda Lesar, Iris Šegina in Vita Vesel. Iskrene čestitke vsem! Za podporo se zahvaljujemo vsem trem občinam – Občini Ribnica, Občini Sodražica in Občini Loški Potok. Na razumevanje vedno naletimo v osnovnih šolah (OŠ): OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica, OŠ dr.

Ivana Prijatelja Sodražica in OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok. Izjemno dobro sodelujemo tudi z ekipo Športnega centra Ribnica. Pri izvedbi projekta so nam pomagali še Plezalni klub Ribnica ter športni pedagogi Tadej Levstek, Dolores Arko in Nik Zobec.

Vsem, ki ste nam pomagali pri projektu, se iskreno zahvaljujemo, hkrati pa že komaj čakamo junij 2024, ko bomo začeli že deseto sezono Poletavcev!



V oktobru začnemo z Urami pravljic

✂ Neža Tanko

Jesen je že tu in zopet začenjamo naše ure pravljic! Tudi letos bomo brali pravljice, prisluhnilni pesmicam, kravžljali možgane z ugankami, na koncu pa bomo kaj lepega ustvarili. Ure pravljic bodo potekale v knjižničnih prostorih v dvorani TVD Partizan v Ribnici vsak teden. Lahko se nam pridružite ob naslednjih terminih:

- Ribnica, prva sredo v mesecu ob 16.30 – ura pravljic z miškom Bertijem
- Ribnica, druga sredo v mesecu ob 16.30 – slovenska ura pravljic
- Ribnica, tretja sredo v mesecu ob 16.30 – angleška ura pravljic
- Ribnica, četrta sredo v mesecu ob 16.30 – slovenska ura pravljic

Udeležite se jih lahko brez prijave, s prijavo na posamičen termin ali s celoletno prijavo. Prijavite se lahko prek naše spletne strani, na e-naslovu knjiznica@miklovsahisa.si ali na telefonski številki 041 390 057. Ure pravljic so primerne za otroke, starejše od štirih let.

Knjižnica Miklova hiša



Drevesni posebneži nekoč in danes?

✍ Domen Češarek

Ljudje so od nekdaj častili drevesa, saj so jim prinašala dobrobit in nemalokrat vplivala na njihovo usodo, zato so drevesa naravna vrednota posebnega pomena. Izstopajo mogočna stara drevesa, posebneži, ki nas zaradi dolge življenjske dobe spremljajo že stoletja. Kaj sploh vemo o teh drevesih, ki so na Ribniškem zaradi načrtne sečnje že prava redkost, in kako jih lahko primerno zaščitimo?

Kaj pripoveduje zgodovina dreves na Ribniškem? Z zgodbami o drevesih sem se srečal med raziskovanjem pripovednega izročila Ribniške doline. Pripovedi, zavite v mistiko preteklosti, so pogosto neprijetne, pa tudi šaljive, iznajdljive in markantne narave. O tem, katera drevesa so že nekdaj rasla na območju Ribniške doline, zgovorno pričajo ledinska imena: Bezgovica, Borovje, Brezje, Bukovica, Hrastje, Jelše, Javornik, Javoršče, Lipni vrh, Lipje, Smrekov vrh, Smrekov žleb, Tisovec, Tisov griček, pa tudi krajevna imena: Bukovica, Jelovec, Lipovec, Lipovšica. Nižine doline so nekdaj prekrivale mlake, ki so jih obkrožali hrastovi in brezovi gozdovi.

Najbrž ni naključje, da največ zgodb govori o hrastu, katerega les simbolizira moč, želod plodnost in korenine stabilnost. Prva zgodba nas popelje v temne čase čarovniških procesov. Sredi starih trških njiv pri Ribnici je nekdaj stal »trški hrast« oziroma tako imenovani »od cuprnice hrast«, ki je veljal za naravno in kulturno znamenitost. O hrastu domačini še vedo povedati, da so pod njim usmrtili in zažgali čaravnice, tudi zadnjo – Marino Češarek. Pred vojno je hrast veljal za naravno kulturno dediščino posebnega pomena in je bil označen tudi z informacijsko tablo. Ker je bil hrast preblizu ribniških vojašnic, so ga Italijani leta 1942 podrli. Veje so požgali, iz debla pa so na žagi v Ortneku izdelali »švelerje« za železniške trole. Bil je star okrog 400 let, v premeru je meril kar 3 metre, in kot pravi izročilo, ga je 7 mož komaj objelo. V življenju starih Slovanov so imeli orjaški hrasti posebno vlogo. Imeli so jih za sveta drevesa, zato so pod njimi potekali skoraj vsi obredi in slavja, srečanja ter sodbe. Najbrž ni naključje, da so v Ribniški dolini hraste izbirali za mesta izvrševanja usmrtitev. Verjetno je bil prav »trški hrast« tisto drevo, pod katerim so se zbirali Ribničani in je nekoč pomenilo veliko več od drevesa nesrečnega slovesa. Do sedaj edina znana fotografija hrasta je bila objavljena v znameniti knjigi Antona Skubica: *Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine*. Po zanimivem naključju sem uspel dobiti izvirno fotografijo, ki jo premierno objavlam. Fotografijo hrasta je leta 1938 naredil urednik Skubičeve knjige Josip Lesar.

Podoben sloves je imel tudi hrast, ki je stal ob cesti med Bregom in Gorenjo vasjo ter naj bi služil tudi kot obešalo za vislice. Podrli so ga po prvi svetovni vojni. Hrast je bil

nekdaj del gozda Hrastje, ki je nekoč pokrival vznožje Male gore. Tipični hrastov gozd se je ohranil le še na relaciji med Bregom in Gornjimi Lepovčami. Ker predvidena pozidava Hrastja napoveduje posek gozda, bo nanj spominjalo le še ime. Ali bodo hrasti preživeli, je vse odvisno od volje lastnikov zemljišč. V najboljšem primeru bi lahko v novem naselju zaživeli parki, ki bi služili druženju in povezovanju skupnosti.

Podobni družbeni funkciji so nekdaj služile lipe, ki so jih Slovenci radi sadili sredi vasi. Vaška lipa je drevo življenja, zdravja in druženja, simbolizira tudi vaško središče in zbirališče. Tako središče vaškega dogajanja sta bili lipi v Gorenji vasi. Zaradi izgradnje prometnice je ostala le ena. V Hrovači je še pred kratkim stala lipa, ki so jo posadili ob posvetitvi nove farne cerkve v Ribnici, 13. julija 1873. Lipa se je posušila in na njenem mestu že raste nova. Tudi sredi ribniškega trga je nekdaj stala trška lipa. Ribniški dekan Anton Skubic jo v svojih zapisih imenuje »Miklova lipa«, kar kaže, da jo je najbrž posadila Miklova rodbina. Veljala je za trško središče in mesto zbiranja. Kakih 200 let stara lipa se je leta 1910 posušila, zato so jo morali podreti.



Miklova lipa



Trški hrast © Josip Lesar (1938)

Deblo lipe so razžagali na polmetrske hlode, v katere so nekateri tržani sadili cvetje. Na istem mestu so večkrat zasadili nove lipe, vendar se ni nobena prijala. Je čas, da ponovno poskusimo posaditi njeno naslednico? Najlepši primeri starih lip so pri Novi Štifti. Dve sta stari več kot 500 let. Najbolj znana in impozantna ima v krošnji leseno uto.

Zanimivo zgodbo nosi Tobakova hruška, ki raste v Mali gori ob Brški poti. Še danes na njenem kraju raste njena potomka, ravno tako častitljive starosti. V hruški so ljudje skrivali tobak, po čemer je hruška dobila ime.

Ljudsko izročilo o drevesih hrani še zgodbe o bukvah. Ker je zelo razširjena drevesna vrsta, je dobila ime – kraljica gozdov. V Mali gori se nahaja ledinsko ime »Pri Hudičevi bukvi.« Nekdaj naj bi na tem kraju rasla bukev, ki so jo Ribničani najbrž povezovali s hudičem. Bukev je drevo polhov, ki naj bi jih pasel hudič. Potopisec Michael Heinko v svojem opisu Ribniške doline omenja to verovanje, ki bi lahko pojasnilo nastanek imena. Zgodbe o hudiču kot zavetniku divjine naj bi izvirale iz mitološkega izročila o zavetniku gozdov in lova – divjem možu. Ni čudno, da ribniški lovci še danes pravijo, da so lovske starešine rade hodile na lov k Hudičevi bukvi, saj so tam vedno kaj »ujagali«. V Mali gori je ob Struški poti nekdanja stala tudi »Šmrkova bukev«. Izročilo pravi, da so do tega drevesa struške žene pospremile svoje može, ko so odšli v svet prodajat suho robo. Ob slovesu so jokale in smrkale in tako je ta bukev dobila hudomušno ime.

Vsa našeta drevesa so bila posekana v prejšnjem stoletju. Se je od tedaj kaj spremenilo? Tradicija se izgleda nadaljuje. Leta 2018 sta iz neznanega razloga izginila spomeniško zaščitena sadna drevoreda med Goričo vasjo in Nemško vasjo ter med Jasnico in Dolenjo vasjo. Tovrstna kulturna krajina z obcestnimi drevoredi, kot jo poznamo na območju Cerkniškega polja, v Ribniški dolini ne obstaja več. V mesecu marcu letošnjega leta je bila zaradi ureditve cestne infrastrukture posekana živa meja ob spominskem parku padlim borcem NOV ob Cesti na Ugar. To je razumljivo, ni pa razumljivo, da so bili posekani tudi vsi stari hrasti v spominskem parku. Iz podobnega razloga bi lahko bil odstranjen tudi »Slemenčev hrast«, ki raste ob Cesti na Ugar. Nekdaj so ob prihodu v Ribnico pozdravljali divji kostanji, ki so bili brez razloga odstranjeni ob izgradnji novega križišča. V duhu napredka so pred približno desetimi leti posekali tudi mogočen hrast, ki je rasel ob Ljubljanski cesti v Ribnici. Nadomestilo ga je eno parkirno mesto. Hrast je bil po vsej verjetnosti ostanek nekdanjega grajskega vrta – Pungarta in bi moral biti iz tega razloga zaščiten. Park, ki obdaja grad Snežnik, se bohota z bogatim grajskim drevoredom, od grajskega drevoreda pri dvorcu Pekel v Ortneku pa ni ostalo nič. Za povrh vsega je Ribnico prizadelo neurje, ki je podrlo ali poškodovalo številna drevesa, med drugim tudi Cenetovo lipo in zadnji dve vrbi žalujki, ki sta svoji krošnji sklanjali ob bregu Bistrice.

Pogosto slišimo, da ni nič narobe, če stara drevesa v mestih posekajo, »saj bodo zasadili nova«.

Razlika je očitna, saj so bolj odporna od mladih in bolje vplivajo na mikroklimo mesta. Ne nazadnje so stara drevesa habitat številnim živalskim vrstam, ki popestrijo urbani prostor. Postavlja se vprašanje, kako preprečiti nepotrebno odstranjevanje urbanih in ostalih pomembnih dreves. Nepremišljene poseke in zaščito tovrstnih dreves so v Velenju in Kočevju rešili s »katastrom urbanih dreves«. Vsako drevo je na interaktivnem portalu označeno s svojo točko in ob kliku nanjo se izpišejo karakteristike drevesa. Zavedajo se pomena urbanih dreves, ki ustvarjajo prijetnejše bivanjsko okolje in višajo kakovost življenja. Spodbudno je omeniti, da je bil v letu 2020 obnovljen javorjev drevored na Kolodvorski ulici v Ribnici. Ob morebitni izgradnji kolesarskih poti na Dolenjevaškem polju bi lahko ponovno posadili tudi drevoreda sadnih dreves in tako kulturni krajini vrnili značilne obcestne drevoreda. Posaditev dreves je lepa simbolna gesta ob pomembnih obletnicah ali dogodkih. Dobrodošlo je tudi sajenje sadnih vrst, ki jih v sodobnih vrtovih ne srečamo več.

Prvi rod sadi drevesa, drugi uživa v senci, pravi slovenski pregovor.

Literatura: Arnšek, R. M. *Miklovi iz Ribnice na Dolenjskem: doma je vse po starem!* Ribnica: Knjižnica Miklova hiša, 2019 / Češarek, D. Tam med Malo in Veliko goro. Ribnica: Knjižnica Miklova hiša, 2022 / Kolman, M. A. *Drevesa: miti, legende, zdravilnost.* Preddvor: Sebur, 2016–2019 / Michael H. Skizzen aus Krain. Carniolia. Let. 4, št. 95, 1842.



Stanka Mihelič ob zahvali družini in soustvarjalcem večera

Prišla sem Ti povedat

✍️ Marko Modrej

V zraku je bilo čutiti spokojnost, ljudje so v pričakovanju, kaj se je namenila povedati, tiho stopali v romarsko cerkev Marije vnebovzete na Brinovem griču. Ne nazadnje je bila sobota, tri dni pred Marijinim praznikom, ki se pri Novi Štifti še posebej slovesno praznuje. Čigavo razodetje bo torej, Marijino oziroma Stankino?

Celoten ta zapis bi lahko sestavil skrivnostno, kot se skrivnostno iz Stankinega telesa prek njenih rok stekajo besede, ki jih skrbno zapiše, in ko jih je dovolj, jih lepo poveže v knjigo. In knjiga, že dvanajsta je bila tistega sobotnega večera vzrok srečanja pri Novi Štifti.

Prijeten duhovno-literarni večer, kot ga je poimenovala Stanka Mihelič, so ob branju njenih pesmi soustvarili rektor svetišča Marije Vnebovzete in predstojnik Frančiškanskega samostana Nove Štife br. Marijan Cvitak OFM, slovenist in romanist, nekdanji direktor Celjske Mohorjeve družbe prof. Jože Faganel, p. Tomaž Podobnik DJ, pesmi sta brala s. Romana Kocjančič FMM in p. dr. Mari Osredkar OFM. Večer sta obogatili še Veronika Lavrič na violinskih citrah in glasbena skupina iz Velikih Lašč, ki jo sestavljajo Klara Zakrajšek, Petra Kokalj in Eva Pečnik. Vse skupaj je smiselno povezala Mateja Trajbarič OFS.

Poleg Stankine dvanajste pesniške zbirke *Prišla sem Ti povedat*, napisane v čast Mariji Vnebovzeti, so predstavili še njene tri zbirke, ki so nastale v času epidemije: deveto zbirko *V Tvoj studenec potopljen* iz leta 2020, deseto zbirko *Do nebeških*

vrat iz leta 2021 in enajsto zbirko *Glas molitve* iz leta 2022.

Dvanajsto zbirko je avtorica posvetila njenemu dobremu prijatelju in odličnemu sodelavcu, lektorju Ivanu Moharju, ki je bil zaposlen kot urednik pri Celjski Mohorjevi družbi. Ivan Mohar (1951–2022) je bil rojen v Loškem Potoku, mladost je preživel na domu, na Vinicah pri Sodražici.

»Bil je spoštovanja vreden in pokončen človek, ki je znal ceniti vsako besedo. Vedel je, da nobena beseda ni postavljena v prazno. Ko je bil bolan, me je poklical in vprašal, ali imam kaj napisanih pesmi. Tako je tudi nastala ta zbirka, ki je njegovo zadnje lektorsko delo,« pravi upokojena učiteljica zemljepisa in zgodovine, ki se je iz rojstnega Zamostca omožila v Kot in je vseskozi zelo povezana z Brinovim gričem, kjer stoji cerkev Marije Vnebovzete.

Prvo pesniško zbirko je predstavila leta 1991. Tako prva kot vse ostale so ugledale luč sveta nenačrtovano, ko je začutila božjo voljo in slišala klic Stvarnika, pravi Stanka Mihelič. V veliko oporo ji je družina, njenih pet otrok in še posebej mož Darko, ki je tudi ob predstavitvi njenega do sedaj zadnjega literarnega dela poskrbel za vso logistiko in organizacijo dogodka. »Jaz sem doma, zaradi bolezni tudi ne morem hoditi naokrog, poskrbim za stvari, ki jih lahko opravim, vse ostalo pa naredi Darko, ki sem mu zelo hvaležna,« še pove Stanka.

Stanka Mihelič je izmed številnih ena vidnejših osebnosti lepe pokrajine okrog Brinovega griča, ki jih Nova Štifta navdihuje in jim daje moč pri njihovem ustvarjanju na različnih področjih, vse od kulturnega, umetnostnega do organizacijskega itd.

Stanka Mihelič in ilustratorka njenih zbirk Stanislava Sluga Pudobska



Dolenjski jamarski tabor Ribnica 2023

✍️ Sašo Hočevnar

Ribniški jamarji smo po kar nekaj letih premora ponovno gostili jamarje iz vse Dolenjske, na tradicionalnem Dolenjskem jamarskem taboru (DJT). Organizacija dogodka v Ribnici se je odmikala tudi zaradi situacije v povezavi s covidom-19, a ob koncu odmora vedno zazvoni zvonec in tokrat smo ga sprožili v Društvu za raziskovanje jam (DZRJ) Ribnica in pripravili tridnevni DJT, ki je potekal od 8. do 10. septembra v Rusovi koči med Grčaricami in Gotenico.

Zgodovina teh taborov sega v leto 1979, ko je bil sprejet sporazum o ustanovitvi in delu DJT. Navedeno je, da se tabori organizirajo zato, da se vsaj enkrat letno izmenjujejo izkušnje pri raziskovanju in obvladovanju tehnik ter da se krepi povezanost med jamarji.

Tokratnega tabora se nas je udeležilo okrog 30 jamark in jamarjev iz Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki, Jamarskega kluba Novo mesto in Jamarskega kluba Krka ter domačinov – organizatorjev iz DZRJ Ribnica.

Po petkovem »spoznavnem« večeru smo v soboto obiskali kar štiri jame, ki so v bližini: Tschinklovo, Grčmanovo, Handlersko in zahtevnejšo Hufnaglovo jamo, ki nam je vzela kar dobršen





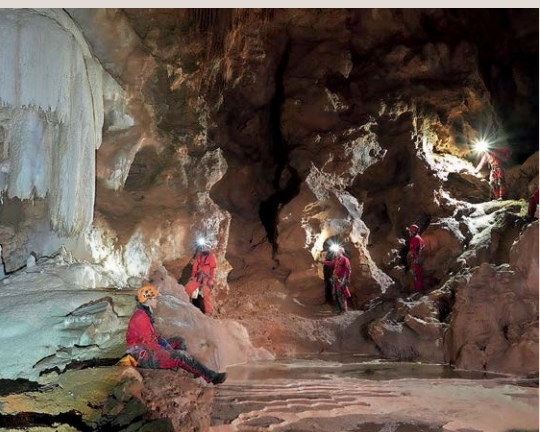
Tschinklova jama Foto Matjaž Belšak

del dneva, saj dolžina rovoev meri več kot 800 metrov, ki zahtevajo znanje iz vrhne tehnike. To jamo je pred dobrima dvema letoma odkril Anton Oberstar in jo poimenoval po slavnem gozdarju Hufnaglu, ki je tu služboval in je tudi izdal odlok o zaščiti pragozda Strmec. Na steni v prvi dvorani je lepo viden podpis petih kočevskih Nemcev iz leta 1914.

In tako so se jamarke in jamarji počasi vračali iz ogledov podzemlja na

Podpisi iz leta 1914.
Foto Sašo Hočevar

Odprava v Hufnaglovi jami.
Foto Mihael Rukše



vsak svojo porcijo golaža, ki je bil narajen iz običajnih sestavin in ne iz človeških ribic ali netopirjev, kot bi mogel kdo zmotno misliti za jamarjev jedilnik.

Konec tedna se je obračal h koncu, nastalo je precej novih prijateljstev, stara pa so se še poglobila. Obljubili smo si tudi nekaj obiskov in skupnih akcij ter pomoči pri raziskovanju podzemlja.

Najbolj uporni udeleženci v zadnjih urah jarnega tabora. Foto Mihael Rukše

Ribniški citrarji nastopili pri Tavčarjevem dvorcu

✍ Breda Lovšin 📷 Peter Napret

»Zvok citer ugaja ribniški duši,« je rekla Alenka Pahulje, vodja JSKD, Območne izpostave Ribnica, ko smo se skupaj z Damjano Praprotnik pogovarjale o možnosti organizacije festivala upokojskih citrarskih skupin v prihodnjem letu.

Citre so že nekaj let predmet poučevanja na ribniški glasbeni šoli. Letos pa so si utrle pot tudi med starejše prebivalce naše doline. Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica je uvrstila v svoj program tudi učne igranje na citre. Hitro se je pokazalo, da je bila to dobra poteza. V februarju se nas je zbrala skupinica desetih upokojskih in enega upokojskega in začeli smo z učenjem. Naša mentorica je postala Damjana Praprotnik, ki poučuje citre tudi na glasbeni šoli v Ribnici.

Damjana, po rodu Gorenjka, ima s poučevanjem starejših že kar veliko izkušenj, saj vodi citrarske skupine v več krajih po Sloveniji. Citrarji se med seboj družijo na raznih srečanjih. Na eno takih je bila povabljen tudi naša skupina. Srečanje, katerega organizator je bilo Citrarsko društvo, je potekalo na Tavčarjevem dvorcu Visoko v Poljanski dolini. Kraj srečanja je bil izbran z razlogom, saj je letošnje leto posvečeno pisatelju Ivanu Tavčarju.

Citrarke in citrarji smo se zbrali že v dopoldanskem času, saj nam je organizator pripravil nekaj zanimivih ogledov Poljanske doline. Obiskali smo rojstno hišo slikarjev Janeza in Jurija Šubica iz sredine 19. stoletja. V njej je med drugim stalna muzejska zbirka, posvečena ustvarjanju rodbine Šubic. Pot nas je peljala na kmetijo Pustotnik v Gorenji vasi, kjer se že drugi rod ukvarja s sirarstvom. Domača hči nam je predstavila delovanje sirarne in ob degustaciji sirov smo se prepričali o njihovi kakovosti. Še posebno pa sta nas navdušila Tavčarjev dvorec in zgodba Tavčarjeve družine, ki nam jo je predstavila simpatična vodnica. Tavčar je bil rojen v revni družini, vendar je v svojem življenju zelo uspel, pri čemer sta mu finančno pomagala strica duhovnika. Na Dunaju je doštudiral pravo, v Ljubljani odprl svojo odvetniško pisarno.



Ribniške citrarke na nastopu v Poljanski dolini

Deset let je bil celo ljubljanski župan. Živel je v Ljubljani, dvorec Visoko pa je bil zanj kraj za oddih. Tu je našel navdih za svoja literarna dela, po katerih ga najbolj poznamo. Najraje je opisoval kmečko življenje. Zagotovo sta njegovi najbolj znani deli zgodovinski roman Visoška kronika in povest Cvetje v jeseni, po kateri je bil leta 1973 posnet celovečerni film, ki je še danes med najbolj priljubljenimi slovenskimi filmi.

Glasbo za film je napisal Urban Koder, zaigral pa jo je eden najbolj znanih slovenskih citrarjev Miha Dovžan. Prav to pa je bil razlog, da se je srečanje slovenskih citrarjev dogajalo na posestvu Visoko.

Prireditev je potekala pod mogočnim kozolcem toplarjem na posestvu v neposredni bližini dvorca. Na odru so se zvrstile številne skupine iz vse Slovenije, vsaka s svojim izborom pesmi. Kot najmlajša po stažu se je predstavila tudi skupina Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Ribnice. Izvedli smo pesmi Lepo je pomlad na svet in Tri planike. Skupaj z učiteljico Damjano Praprotnik je zaigrala tudi učenka ribniške glasbene šole Teja Korošec.

Ob koncu prireditve smo vsi sodelujoči citrarji skupaj zaigrali skladbo Cvetje v jeseni, kar je bilo nepozabno doživetje.

Ribniški citrarji pridno vadimo, saj se želimo s svojimi milozvočnimi instrumenti še kdaj predstaviti domačemu občinstvu.



Na srečanju citrarjev v Poljanski dolini

Dogajalo se je

✍️ **Tomaž Košir**, uporabnik VDC Ribnica in član društva Sožitje Ribnica 📷 **Osebnih arhiv**



S Tanjo Žagar

ČAJANKA V DRUGI VIOLINI

V sredo, 7. junija 2023, smo šli v Ljubljano v Drugo violino. Šlo nas je šest uporabnikov in dve zaposleni. Predstavil sem svojo knjigo Čarobnost branja. Ana je z mano naredila intervju. Vprašala me je, koliko časa sem pisal. Nato je naredila intervju še z Mojco, ki je za knjigo narisala risbice. Na čajanki in predstavitvi knjige so bili še uporabniki z Iga in Škofljice. Z Lucijo Čirovič sva se slikala s knjigo. Ona je ambasadorka lahkega branja. Lucija nas je zabavala z levčkom Leonom, z njim sta prebrala nekaj zgodbic iz knjige, jaz pa sem prebral zgodbo o Ribničanu Urbanu, ki sem jo napisal sam. Z Lucijo smo naredili skupinsko sliko. Po končani predstavitvi knjige smo jedli rogljičke ter pili čaj in kavo. Ko smo odhajali iz gostilne Druga violina, smo srečali še Tanjo Žagar. Prosili smo jo, če bi se slikala z nami. In se je. Imeli smo lepo dopoldne.

OBISK PODRUŽNIČNE ŠOLE SUŠJE

V petek, 9. junija 2023, smo obiskali podružnično šolo v Sušjah. Ko smo prišli tja, smo se zbrali na šolskem igrišču. Najprej smo z učenci tekli, skakali čez ovire, s kobilenico, vodili žogo okoli stožcev. Potem smo imeli druženje z učenci. Pili smo malinovec. Po eni uri druženja pa smo se poslovili, učenci so morali nazaj v šolske klopi. Obljubili so, da nas bodo v jeseni obiskali, da bodo videli, kako dan preživljamo mi.

IZLET NA GORENJSKO

V četrtek, 15. junija 2023, smo šli z VDC-jem na Gorenjsko. Šlo nas je sedem uporabnikov in dve zaposleni. Najprej smo se ustavili v kampu River Bled, kjer smo si privoščili kavico in sok. Pot nas je odnesla v Bohinj. Tam smo se sprehajali in občudovali naravo. Nato smo se odpeljali do Bohinjske Bistrice, kjer smo se vkrcali na avtovlak. Bila je lepa izkušnja, polna smeha in dobre volje. Z avtovlakom smo se peljali do Mosta na Soči. Vožnja je trajala 45 minut. Nato pa smo se odpravili na Sveto Goro. Tam je čudovit razgled vse do morja. Na koncu našega potovanja pa smo šli še na pico v okolici Postojne. Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili naš izlet.

ŽETEV SIVKE

V torek, 20. junija 2023, smo šli na žetev sivke na Debeli rtič. Ko smo prispeli, smo popili kavo in jedli piškote. Potem smo šli žet sivko. Porezali smo jo s škarjami. Nato smo jo odnesli v kombi. Iz sivke bomo naredili majhne vrečke za v omaro, da bo lepo dišalo. Potem pa smo šli še malo do obale, pojedli sendvič in popili vodo. Naša vodja VDC-ja je pogumno zaplavala v morju. Imeli smo lepo dopoldne.



Žetev sivke v Ankaranu



Izlet z avtovlakom

NASTOP UČENCEV OŠ DR. FRANCETA PREŠERNA RIBNICA

V sredo, 21. junija 2023, smo šli z VDC-jem na ogled predstave v TVD Partizan z naslovom Zrcalce. Nastopili so učenci prvega in četrtega razreda. Po predstavi so učenci četrtega razreda zaigrali na instrumente. Zapeli so dve pesmi. Potem pa smo se še uporabniki VDC-ja igrali z njimi. Učiteljica Katja Rus je rekla, da se vidimo v naslednjem šolskem letu. Po druženju z učenci smo odšli nazaj v VDC.

11. ROJSTNI DAN DRUGE VIOLINE

V sredo, 28. junija 2023, smo šli v Ljubljano na 11. rojstni dan Druge violine. Šlo nas je pet uporabnikov, ki plešemo folkloro. Program se je začel ob 18.30. Najprej so nastopili učenci iz Osnovne šole Livada. Tudi kantavtor Žiga Bižal je zaigral na kitaro. Potem smo nastopili mi iz folklorne skupine. Zaplesali smo tri plesne: *sirota*, *zibenšrit* in *mazolka*. Spremljal nas je Žiga Bižal s harmoniko. Jaz pa sem povedal gledalcem, da ti plesi izhajajo iz Dolenjske. Napovedovalka me je vprašala, kateri ples mi je všeč. Povedal sem ji, da mi je všeč sirota. Bilo



Nastop v Drugi violini

je veliko ljudi. Imeli smo se lepo in smo uživali. Hvala Alji, Lidiji in naši učiteljici Marti, ki nas uči folkloro.

PIKNIK PRI NOVI ŠTIFTI

V soboto, 19. avgusta 2023, smo imeli piknik pri Novi Štifti. Pridružili so se nam iz društva Sožitje Cerknica. Vseh skupaj nas je bilo približno 104 članov in nekaj gostov. Prišla sta tudi gospa iz Zveze Sožitje Ljubljana in predsednik društva Sožitje Cerknica. Najprej smo imeli mašo, ki jo je daroval gospod Dobrovoljc, po maši pa je sledilo druženje z društvom Sožitje Cerknica. Za hrano in pijačo je poskrbelo gostišče Pugelj. Imeli smo lepo popoldne.



Piknik pri Novi Štifti



Železna poroka Kristine in Alojza Adamiča

✍ Cvetka Vesel 📷 Jože Drobnič

Obletnico poroke zakonca lahko praznujeta vsako leto ali pa se vsaj spomnita poročnega dne. Večji pomen predpisujemo okroglim obletnicam poroke. Naša letošnja slavljenca Kristina in Alojz iz Andola sta tudi teh praznovala že veliko, letos po 65 letih zakona še železno.

Železna poroka je edinstvena, le redki so pari, ki so uspeli dočakati tako visok jubilej skupnega življenja in ohraniti še toliko toplih čustev drug do drugega kot onadva. Strinjata se, da je naziv železna poroka za to obletnico ustrezen, saj moraš biti trden kot železo, da jo doživiš. Pomnita pa, da tudi železo ni neuničljivo, treba ga je vzdrževati in negovati, tako kot medsebojne odnose. Tinka in Lojz, kakor ju kličemo, to dobro vesta in znata. V zakonu nista nikdar imela kakšne krize, skregala sta se že, a nikoli huje. Tudi sedaj v zrelih letih se lepo razumeta in skrbita drug za drugega. Vsako jutro se objameta in se veselita novega dneva. Vesela sta, da še vedno lahko skrbita sama zase.

Oba sta bila rojena v družini z veliko otroki. Živeli so iz rok v usta, lačni niso bili, a delati je bilo treba od jutra do poznega večera, da so lahko preživeli. Po poroki se je Tinka preselila k možu v Andol. Lojz pravi, da je bil takrat najbolj srečen človek, dobil je točno tako ženo, kot si jo je želel. Namesto na poročno potovanje sta šla delat na njivo. Življenje je bilo kljub temu lepo, a še naprej trpežno. Preživljali so se s kmetijstvom, reševala jih je suha roba, izdelovanje obodov je predstavljalo dodaten vir zaslužka. Lojz se pohvali, da je bil prvi v Slemenih, ki je imel avto, njegovega »nobel fička« so hodili vsi občudovat. Sprva sta oba vozila kar brez izpita, a sta kmalu tudi to uredila. Lojz se je zaposlil šele pri 40. letih v zavarovalništvu in od takrat ga pozna vsa Ribniška dolina. Tinka je ostala doma, pri delu na kmetiji, v skrbi za gospodinjstvo

in za otroke. Rodili so se jima trije otroci. Danes ju razveseljuje že deset vnukov in petnajst pravnukov, ki ju pogosto obiščejo in ju imajo radi. Tudi onadva na nobenem praznovanju ne manjkata.

Ves čas sta bila družbeno aktivna, tako v krajevnem kot občinskem merilu. Še pred petimi leti, ob njuni biserni poroki, sta opravljala delo pri Karitasu in Društvu upokojencev. Člana Društva upokojencev Sodražica sta že 32 let in nedavno tega sta bila tu vključena v program Starejši za starejše. Obiskovala in pomagala sta tudi mlajšim od sebe. Takrat sta se hecala: »Midva delava v programu starejši za mlajše.« Svoje delo sta sedaj upočasnila, ker slabo vidita in slišita, se čutita prizadeta, tudi noge ne ubogajo več tako dobro. Ohranila pa sta prijaznost, gostoljubje, vedrino in tisto iskrico humorja, ki nikdar ne ugasne. Na vsako zadevo, tudi težko, znata pogledati s smešne plati. Lojz se je ob zadnjem slabem počutju že videl pri sv. Petru, a ga je ta poslal nazaj, ker pri njih v nedeljo ne delajo. Poskusil je še v peklju, kjer so ga prav tako zavrnil, češ da imajo dovolj starih, ki so tu samo v napoto. Tako je v veselje vseh še vedno doma. S takim pozitivnim razmišljanjem bosta ostala še dolgo med nami. Pohvalita se še, da sta v Slemenih najstarejša, Lojz jih je napolnil 94, Tinka pa bo kmalu 89. Tinka še vedno gospodinja, skuha tudi za vnuka, po potrebi tudi sina. Vnuk pa ju vozi po opravkih.

Naj ostane tako, da bosta še dolgo izžarevala pozitivno energijo in vsem nam bila za vzor.

Septembrske aktivnosti za Rome v Ribnici

✂ **Moja Mavc Maver**, zaposlena v programu javnih del »Pomoč Romom pri socializaciji«

Z namenom boljše integracije Romov v civilno družbo in lažjega sobivanja smo na Centru za socialno delo Osrednja Slovenija - zahod, enota Ribnica v programu javnih del Pomoč Romom pri socializaciji v mesecu septembru nadaljevali s temu namenjenimi aktivnostmi.

Ob vstopu v novo šolsko leto smo za šolarje in njihove starše v sodelovanju z Osnovno šolo dr. Franceta Prešerna Ribnica, Zdravstvenim domom Ribnica, Policijsko postajo Ribnica in območnim združenjem Rdečega križa organizirali informacijske delavnice »**Priprave na šolo**«. Šola in izobrazba nasploh sta za nekatere namreč še vedno šibkejša področja in jim ne predstavljata vrednote. Na delavnicah smo predstavili jutranjo rutino, ponovili pravila higijene, poudarili pomen šole, rednega obiskovanja pouka, pravil, ki se jih je treba držati, in novosti glede nakupa šolskih potrebščin. Predstavniki policije je starše in otroke opozoril na varnostna pravila v prometu in jih seznanil z varno potjo v šolo. Delavnice niso potekale čisto po načrtu, saj nam jo je zagodlo vreme in je bila izvedba na prostem v naselju otežena. Izziv ostaja tudi motivacija nekaterih staršev, da se takšnih srečanj sploh udeležijo. Za naslednje leto smo si zato zastavili nekoliko drugačen pristop z namenom, da bodo v aktivnost vključene vse družine.

Da bi se starši lažje spopadli z vzgojnimi izzivi, smo zanje organizirali »**Šolo za starše**«. To sta bili dve delavnici, ki ju je vodila Mateja Petric iz Posvetovalnice Novo mesto. Potekali sta v prostoru Zdravstvenega doma Ribnica, kjer je bila prej trgovina s sanitetnimi pripomočki. Veseli nas dejstvo, da so tisti, ki so se ju udeležili, na njih tudi aktivno sodelovali in novo znanje začeli prenašati v svoje vsakdanje življenje. Posebej bi izpostavili, da se je zgodilo prvič, da so Romi premostili odpor do institucij in se udeležili aktivnosti, ki ni potekala v njihovih matičnih naseljih. Žal je bilo tudi nekaj takšnih, ki v tem niso prepoznali koristi in se nam kljub vabilu niso pridružili ali pa so srečanje zapustili. Na prvi delavnici smo se pogovarjali o tem, kako otroku postaviti meje, na drugi pa o tem, kako reševati otrokov odpor do šole, o pomenu dobrega počutja, upravljanju s čustvi, vedenjem in različnih načinih reševanja problemov. Za slednje smo za primer uporabili tudi nekaj konkretnih situacij, ki so jih udeleženci sami izpostavili. Šoli

za starše sta sledili še **zdravstveni delavnici**, ki ju je pripravil Center za krepitev zdravja. Prva je bila namenjena nevarnostim uživanja sladkih in energijskih pijač, druga pa nevarnostim kajenja. Veseli nas, da je projekt dosegel svoj namen in da je bila s strani Romov izražena pripravljenost po ponovni udeležbi na podobnih srečanjih. V prihodnje imamo namen delati na tem, da v aktivnosti vključimo tudi tiste, ki imajo še zadržke in za katere ocenjujemo, da je tovrstno sodelovanje potrebno.

V Lepovčah se je po mesecu dni premora zaradi obnove naselja po neurju nadaljeval projekt »**Ženska pogovorna skupina**«. Skupini se je pridružila še prostovoljka iz Otavic. Na prejšnjih srečanjih smo se o raznih temah pogovarjale bolj po-



Delavnici sta potekali v prijetnem vzdušju.

vršinsko in poglobljeno gradile medsebojno zaupanje, sedaj pa smo resneje zagrizle v vnaprej pripravljene teme. Ta mesec smo se osredotočile na splošno skrb za zdravje, saj je to pri Romih še vedno slabše kot pri splošni populaciji. Pogovor smo delno navezale na teme, ki jih je predstavil CKZ, in ponovile, zakaj je kajenje in uživanje sladkih pijač nevarno, delno pa smo jih nadgradile. Pogovarjale smo se o tem, da zdravje ni samo telesno in da sem spadajo tudi naše duševno zdravje in dobri odnosi z ljudmi. S pomočjo vodenih vprašanj je lahko vsaka udeleženka zase ocenila, kje ji gre dobro in kaj lahko še izboljša.

V Otavicah smo se s prebivalkami odločile, da začnemo kar z dejanji, in se lotile ročnih del. Ženske so se prvič srečale s šivalnim strojem in ob tem pokazale veliko mero interesa, da se šivanja naučijo. Na prvi učni uri smo se učile splošnega upravljanja s šivalnim strojem, nadaljevati pa nameravamo v smeri, da nastanejo kakšni uporabni izdelki. Cilj tega je, da razvijejo nove veščine in pridobijo zaupanje vase in svoje sposobnosti. S tem ko vidijo, kaj vse zmorejo, pa tudi pridobijo samozavest in si lahko dajo priložnost, da v življenju dosežejo to, kar želijo.

Ob šivanju seveda teče tudi pogovor o temah, ki se navezujejo na prihodnost in na to, kaj lahko same storijo za to, da jim bo lepše.

Za večjo jasnost o romskem vprašanju, tako pri nas kot širše, sva se dve zaposleni Centra za socialno delo pridružili Komisiji za spremljanje položaja romske skupnosti v občini Ribnica pri udeležbi na »**Mednarodni romski konferenci v Radencih**«.

Ocenjujemo, da bo treba v prihodnje več pozornosti nameniti še problematiki pravnega ravnanja z odpadki, odnosa do šole in pripravljenosti na sodelovanje. Prav tako želimo nadaljevati s projekti, kot so bralne urice, zdravstvene delavnice in ženska skupina. Kljub nekaterim oviram, na katere smo naleteli, ocenjujemo, da je bil vstop v jesen uspešen.



Prvo spoznavanje šivalnega stroja

Udeležba na Mednarodni romski konferenci

✂ Članice Komisije za spremljanje položaja romske skupnosti v občini Ribnica
 © M. L.

21. septembra 2023 smo se članice Komisije za spremljanje položaja romske skupnosti v občini Ribnica udeležile Mednarodne romske konference, ki je potekala v Radencih.

Glavni namen konference je bil seznaniti se z uresničevanjem desetletnega načrta Evropske komisije za podporo Romom v Evropski uniji, predstaviti dobre prakse v zvezi z reševanjem težav, s katerimi se skupnost sooča, in seznaniti se s širšo stanovanjsko in bivanjsko problematiko. Organiziral jo je Svet romske skupnosti Republike Slovenije. Govorci na njej so bili predstavniki romskih skupnosti petnajstih evropskih držav. Poleg Slovenije še iz Belgije, Nizozemske, Francije, Luksemburga, Nemčije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Severne Makedonije, Kosova, Turčije, Madžarske in Srbije. Svoje poglede so predstavili tudi predstavniki evropskih in državnih institucij.

Prisotni so poudarili, da v zadnjih desetih letih na tem področju ni bilo storjenega dovolj in se Romi v Evropi še vedno soočajo



z diskriminacijo in rasizmom. Evropska komisija zato predlaga državam članicam, da se v prihodnje zavežejo njuni odpravi. Postavijo pa naj se tudi minimalni cilji, ki bodo temeljili na napredku iz preteklega obdobja in zmanjšali vrzeli med romskim in civilnim prebivalstvom. Pri snovanju tega sta ključnega pomena tesno sodelovanje z Romi in izvajanje projektov na lokalni ravni.

Slovenija je bila kljub razlikam v državi predstavljena kot zgledna država. Še posebej je bilo izpostavljeno naselje Pušča v Prekmurju, ki temelji na tem, da prebivalci svojo krajevno skupnost upravljajo sami, prevzeli so odgovornost za svoj razvoj, finance, sodelovanje v evropskih projektih in turizmu. Pušča je zdaj samostojna krajevna skupnost, v kateri delujejo tudi gasilsko, glasbeno

in nogometno društvo. Projekt je bil kot primer dobre prakse predstavljen tudi Evropski komisiji v Bruslju. Za uspeh sicer šestdeset let trajajočega projekta sta bili med drugim zaslužni angažiranost občine in sprejetost v lokalni skupnosti. Pristojni pa opozarjajo, da je pri nas poleg te dobre prakse tudi slabša, posebej tam, kjer med lokalnim in romskim prebivalstvom ni medsebojne naklonjenosti. Poudarjeno je bilo, da se mora pri Romih povečati delež truda, da se ta naklonjenost izboljša. Prisotni so si ogledali več promocijskih videoposnetkov projektov, ki so namenjeni integraciji otrok, izboljšanju položaja žensk in večjemu zaposlovanju. Predstavljenih je bilo še nekaj primerov dobrih praks v Evropi. Na Hrvaškem potekajo vključevanje Romov v reprezentativne organe, spodbujanje žensk, da ostanejo v procesu izobraževanja, in urejanje stanovanjske problematike. Na Madžarskem so uvedli začetni integracijski projekt za vključevanje otrok do tretjega leta starosti »Sure start« in program za ženske »Ženska je priložnost«, ki temelji na spodbudi in aktivaciji mladih nezaposlenih Rominj, da pridobijo izobrazbo in zaposlitev. Romi so se v lokalno samoupravo vključili tudi v Severni Makedoniji.

Za uresničevanje zavez in reševanje romskih vprašanj pa je, kot je bilo na konferenci večkrat poudarjeno, ključnega pomena aktivno sodelovanje Romov.

Slovenski oglarji na srečanju evropskih oglarjev v Švici (7.–10. 9. 2023)

✂ Marija Imperl in Branko Žunič © Jože Prah

14. srečanje evropskih oglarjev v Erlinsbachu (Švica) je že za nami. Dobrih 300 prijateljev oglarjev iz osmih evropskih držav je prišlo v Švico, da ponovno utrdijo svoje prijateljske vezi po celi Evropi. Ogromen festivalski šotor, vzidan v pobočje hriba z dih jemajočo gorsko panoramo, je bil štiri dni naše evropsko središče. Poleg veselja ob ponovnih srečanjih, mednarodnih tehničnih razpravah, oglarski družbi in toplih evropskih srečanjih je bilo čez dneve mogoče doživeti veliko prave švicarske kulture: Alphorns, švicarska kultura hrane, kravji zvonci z Rengg-Treichlerjem, večerni koncert 90-članskega vojaškega orkestra in sijajen zaključni oganjmet pred čudovitim gorskim ozadjem.

Izleti so bili med drugim organizirani v Aarau, v tkalnico trakov in v bližino vinogradov. Kar zadeva tehnologijo izgorevanja oglja, je bil poleg klasične oglarske kope predstavljen tudi značilen švicarski zemeljski



gorilnik na oglje (zgrajen s podporo treh angleških oglarjev), pa tudi klasična angleška retorta in testno žganje »Retort i2.0«, ki ga je oblikoval Markus Lüthy z najsodobnejšo tehnologijo. Doživeli smo velik nabor različnih tehnik oglarjenja na enem mestu.

Na redni skupščini, kjer smo obravnavali pomembna tekoča vprašanja delovanja naše zveze, je bil poseben poudarek namenjen zahvali Charlesu Schloserju iz Francije za njegovo idejo in izvedbo štafete prižigov oglarskih kop širom Evrope v preteklem letu. V več kot 100 oglarskih dogodkih v Evrop-

ski uniji je oglarjenje z več kot 4.000 člani, vključenimi v evropsko zvezo, pomemben del tradicije, ohranjanja kulturne dediščine in povezovanja oglarskih prijateljev. Predsednik zveze se je še enkrat zahvalil slovenskim oglarjem za predstavitev doktorske disertacije Todore Rogelja na temo pomena socialnih inovacij za razvoj podeželja, kar oglarjenje vsekakor lahko je. Predstavila sta jo predsednik Društva oglarjev Slovenije Jože Prah in generalna sekretarka društva, članica predsedstva EKV, Marija Imperl na zadnji seji predsedstva evropske oglarske zveze letos v Ebermannsdorfu. Srečanje v Speuzu je potekalo v petih evropskih jezikih in ponovno dokazalo, da oglarji ne priznavamo geografskih ali jezikovnih meja. To dokazuje tudi revija Kohlerbotte, ki vsako leto izide konec leta in kjer imamo oglarji priložnost predstaviti svoje delo, dosežke in običaje, se družiti s prijatelji oglarji ter spoznavati nove oglarje in njihovo oglarjenje.

Najlepša hvala našim zelo srčnim gostiteljem iz Društva oglarjev Speuz – z Markusom in Susanne Lüthy na čelu odlične ekipe. Imeli smo se preprosto odlično! Skratka, to so bili spet čudoviti dnevi v oglarskem slogu in v evropskem duhu naših krajev. Naslednje srečanje evropskih oglarjev bo leta 2025 v Ebermannsdorfu (Nemčija).

Pohod na grad Strmec

✍️ Milena Klun

OZVVS Ribnica tradicionalno organizira za svoje člane vsako drugo soboto v septembru pohod po Ribniški dolini. Letošnji že 18. pohod veteranov vojne za Slovenijo iz Ribnice je bil v soboto, 9. 9. 2023, in je potekal po južnem delu občine Ribnica. Pohod je namenjen spoznavanju kraja in ljudi, kulturnih in zgodovinskih znamenitosti na območju pohoda ter medsebojnemu druženju udeležencev.

Pohodniki smo se na lep sončen dan v jutranjih urah zbrali pri lovskem domu v Dolenji vasi. Pohoda se je udeležilo 35 pohodnikov, od tega kar nekaj gostov iz sosednjih OZVVS, in sicer iz Domžal, Grosuplja, Kočevja in Vrhnike - Borovnice.

Po dobrodošlici z manjšo pogostitvijo je prisotne pozdravil predsednik združenja Franc Mihelič. V nadaljevanju je prisotne pozdravil še dolgoletni sekretar združenja Borut Kozina, ki je povedal nekaj dejstev o delovanju centra vez pri Občinskem štabu Ribnica. Omenjeni center je imel med osamosvojitveno vojno leta 1991 sedež prav v tem lovskem domu. S potekom pohoda pa nas je seznanil podpredsednik OZVVS Ribnica in vodja pohoda Jože Klun.

Kot že rečeno, smo se na pot odpravili od lovskega doma v Dolenji vasi po zgornjem delu vasi Rakitnica do gozdne vlake in pot brez postankov nadaljevali po gozdu proti gradu Strmec nad Grčaricami. Po slabi uri in pol smo prispeli do gradu Strmec. Pod gradom smo se najprej okrepčali in odžejali, nato pa nas je sprejel direktor podjetja Sofido Siniša Peteh. Povedal nam je, da so stavbo leta 2015 proti določenemu finančnemu nadomestilu dobili v 40-letni najem od Občine Kočevje in jo sedaj obnavljajo. Grad bodo uporabljali za raziskovalne dejavnosti podjetja. Povedal je, da je grad Strmec, nekdanj biser v kočevskem pragozdu, dolga leta propadal. Po prenosu lastništva iz MORS na Občino Kočevje leta 2006 so namreč nepridipravi zgradbo oskrunili do te mere, da bi se v nekaj letih zagotovo sesula. G. Peteh nam

je razkazal tudi okolico pristave oziroma gradu, od bazenov, hlevov do dolinice, kjer naj bi proučevali divje zveri. G. Petehu se najlepše zahvaljujemo, da nas je sprejel in nam razkazal okolico gradu.

Navajam še nekaj podatkov o zgodovini gradu. Tik pred drugo svetovno vojno, v leti 1939-1940, je tedanji knez Auersperg začel z gradnjo novega gradu v Strmecu nad Grčaricami. Zaradi vojne grad ni bil nikoli dokončan. V povojnih letih so bile še vidne stavbe prav iz vasi Grčaric, kasneje jih je prerastel gozd.

Po končani predstavitvi smo pot nadaljevali proti Jasnici. Na Jasnici smo si ogledali grob francoskega vojaka. Dolina, kjer stoji grob, se še danes imenuje Francozova dolina. Za grob že dolga leta skrbi družina Pahulje iz Nemške vasi, še posebej je za ohranitev groba zaslužen pokojni Janez Pahulje. Sedaj pa za grob skrbita njegovi hčerki Helena in Tatjana.

Ob grobu nam je Jože Klun predstavil kratko zgodovino Jasnice v času francoskih vdorov. Povedal je, da je Jasnica (Svinjski hrib) postala pomembna za časa Napoleona. Marca 1797 je francoska vojska vdrla na Kranjsko, ogrožene pa so bile skoraj vse pokrajine, vendar jih Ribnica v teh pohodih ni videla. Tistega leta je prišlo iz kordonske komande povelje, da se mora med Ribnico in Kočevjem na Jasnici napraviti utrdbe (šance) proti Francozom. Maja 1809, na svojem tretjem pohodu, pa so Francozi dosegli in zasedli tudi Ribnico. Zaustaviti jih niso mogli niti črna vojska niti postavljenе šance. Francozi so pri nas ostali do sredine leta 1814. Pobili so veliko ljudi in požgali veliko vasi. Vodja pohoda nam je prebral tudi pismo vnuka, ki je ubil tega

Ob grobu francoskega vojaka



Pri gradu Strmec

vojaka. Pismo je bilo objavljeno v knjigi Domna Češarka z naslovom Tam med Malo in Veliko goro. Po končani predstavitvi sta nas Helena in Tatjana pogostili s pijačo in pecivom, za kar se jima iskreno zahvaljujemo.

Pot smo nadaljevali po dolnjevaškem polju proti izhodiščni točki. Ob 13.30 smo dobili zaslužen kosilo, saj smo v tem času prehodili kar 13 kilometrov in 240 metrov višinske razlike. Po kosilu smo polni vtisov in doživetij poklepetali ob dobri kapljici in sladcah, za katere so poskrbele soproge naših veteranov. Pecivo sta nam podarila tudi Slaščičarna pri Isanu in Slaščičarstvo Kanija Muše iz Ribnice, ki se jima najlepše zahvaljujemo.

Udeleženci pohoda so bili zelo zadovoljni z organizacijo, vzdušjem in pogostitvijo na pohodu. Povedali so, da se naslednje leto zagotovo ponovno srečamo.

Gasilsko tekmovanje GZ Ribnica 2023

✍️ Jože Andolšek, predsednik GZ Ribnica



Podelitev priznanj in pokalov v popoldanskem delu

Po nekaj letih suše na področju gasilskih tekmovanj zaradi covid-19 smo lani ponovno začeli z organizacijo klasičnih gasilskih tekmovanj v mesecu septembru. Tokrat smo tekmovanje organizirali v soboto, 16. 9. 2023, na asfaltnem in travnatem igrišču za OŠ Sodražica. Tekmovanje smo soorganizirali s pomočjo PGD Sodražica in ostalih gasilskih društev iz občine Sodražica (PGD Vinice - Zapotok, PGD Zamostec, PGD Žimarice - Globel - Podklanec in PGD Gora), za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Tekmovanje je potekalo v lepem sončnem vremenu in se ga je udeležilo 25 pionirskih in mladinskih ekip (19 iz GZ Ribnica in 6 iz GZ Loški Potok), 30 članskih (21 iz GZ Ribnica in 9 iz GZ Loški Potok) ter 5 veteranskih ekip (vse iz GZ Ribnica).

Letošnje tekmovanje ni bilo izbirno za višje nivoje, zato smo si lahko malo prilagodili tekmovalne discipline glede na prostor tekmovališča in s pogledom naprej na vrsto predpisanih disciplin za prihodnje leto, ko bo tekmovanje izbirno.

Pionirji in pionirke so imeli vajo z vedrovko, prenos vode in razvrščanje za pionirje. Mladinci in mladinke so se pre-

izkusili z mokro vajo s hidrantom, vajo z ovirami za mladince in razvrščanjem. Člani in članice A in B so imeli suho vajo z motorno brizgalno in razvrščanje. Starejši gasilci in gasilke so imeli suho vajo s hidrantom za 7 tekmovalcev in raznoterosti, ko vsak pokaže določeno gasilsko spretnost.

Tekmovanje je zelo zanimivo za ogled tudi za širše občinstvo, ki lahko spodbuja svoje ekipe ali pa zgolj pase oči na razgibanem gasilskem delu raznih ekip na progi. Žal še vedno nimamo toliko gledalcev kot v nekaterih drugih regijah. Sicer pa tekmovanje predstavlja tudi precejšen logistični zalogaj tako pri organizaciji prehrane za več kot 600 udeležencev kot tudi pri sami pripravi prog in razporedu sodnikov. Za slednje se še posebej zahvaljujemo novemu pomočniku poveljnika za tekmovanja Žigi Lovšinu, ki je pokazal še posebej mladostno vnemo. Zahvaljujemo se tudi vsem sodnikom, re-darjem in vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji tekmovanja. Vse pohvale gredo tudi številnim mentorjem ekip, ki se res trudijo mesece pred tekmovanje, da pripravijo ekipe do zavidljivega znanja in hitrosti pri izvajanju vaj. Zahvaljujemo se tudi Občini Sodražici za dovoljenje za brezplačno uporabo igrišča.



Zaključni postroj pred podelitvijo za mladino

V dopoldanskem delu je tekmovanje potekalo od 9.00 do 11.30 in je bil posebej postroj za mladino malo pred 12. uro, v popoldanskem delu pa je tekmovanje potekalo od 13.00 do 17.00 in se je nato zaključilo s postrojem malo pred 18. uro. Vse ekipe so poleg hrane in pijače dobile priznanja za udeležbo, prve 3 ekipe pa so dobile še pokale. Na koncu smo dobili naslednji vrstni red:

PIONIRJI:

1. mesto: SUŠJE 4
2. mesto: DOLENJI LAZI 1
3. mesto: ZAMOSTEC

PIONIRKE:

1. mesto: SVETI GREGOR
2. mesto: DOLENJI LAZI 2

MLADINCI:

1. mesto: VELIKE POLJANE 1
2. mesto: SVETI GREGOR
3. mesto: DOLENJA VAS 1

MLADINKE:

1. mesto: SUŠJE 5
2. mesto: DOLENJI LAZI 4

ČLANI A:

1. mesto: SUŠJE
2. mesto: DOLENJI LAZI
3. mesto: JURJEVICA

ČLANICE A:

1. mesto: ZAMOSTEC
2. mesto: NEMŠKA VAS
3. mesto: VELIKE POLJANE 2

ČLANI B:

1. mesto: SVETI GREGOR
2. mesto: SUŠJE 1
3. mesto: VINICE - ZAPOTOK

ČLANICE B:

1. mesto: SUŠJE 2
2. mesto: ZAMOSTEC
3. mesto: SVETI GREGOR

STAREJŠI GASILCI:

1. mesto: JURJEVICA
2. mesto: VELIKE POLJANE 3
3. mesto: SVETI GREGOR

STAREJŠE GASILKE:

1. mesto: JURJEVICA

Na koncu je treba omeniti, da je bilo eden kasneje še državno gasilsko tekmovanje v Gornji Radgoni, ki smo se ga udeležili s 7 ekipami iz naše zveze. Večina naših ekip je zaključila nekje v zlati sredini, članice B iz PGD Sušje pa so osvojile odlično 6. mesto. Na državnem tekmovanju sodeluje od 40 do 50 ekip na vsako kategorijo iz cele Slovenije, kar daje rezultatom še večjo vrednost.

Čestitke vsem!

Nenavaden začetek šolskega leta v 5. razredih

✍ Andreja Hočevar, pedagoški vodja ŠVN 📍 OŠ Ribnica

Končno je prišel dan, ko smo odšli v šolo v naravi v Ankaran. Ko smo prispeli, smo se najprej namestili v sobe. Po okusnem kosilu pa smo imeli že preizkus plavanja. Skočila sem v vodo, vendar me je kljub sončnemu vremenu kar malo zavezlo. Kopalimo se tudi v morju. Voda je bila precej nizka, zato smo morali zelo dolgo hoditi, da smo lahko zaplavali. Imeli smo tudi pouk, ki je potekal ob obali. Pri pouku smo spoznali mesto Piran in primorski svet. V torek smo popoldnje imeli orientacijski tek. Mogoče bi me dekleta celo zmagale, a me je bolel prst na nogi, ki sem si ga poškodovala prejšnji večer, zato smo bile druge.

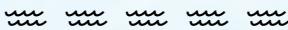
Odšli smo tudi z ladjico v Piran. Voda je bila precej mirna, zato me ni bilo prav nič strah. Ko smo prišli v Piran, smo si ogledali akvarij. V akvariju mi je bil najbolj všeč morski konjiček. Kupili smo si sladoled in spominke. Zelo mi je bila všeč tudi vožnja nazaj do Ankarana, ker smo peli, plesali in glasno navijali za naše košarkarje, ki so ravno takrat igrali pomembno tekmo.

V četrtek zvečer nas je obiskal svetovni popotnik Andrej Stermecki. Zapel je pesem, ob kateri smo se vsi smejali. Oblekel me je tudi v Indijko. Bil je zelo zabaven in zanimiv večer. En večer smo imeli še talente. Trije naši fantje so uprizorili boks. Zapeli smo tudi skupno pesem od Beatlov.

Seveda je bila vsak dan najpomembnejša dejavnost plavanje. Zadnji dan smo imeli plavalno tekmovanje. Osvojila sem srebrnega Ankarančka.

Pet dni je zelo hitro minilo. Odpravili smo se domov. Vsi smo že malo pogrešali družino.

Julija Gornik, 5. e



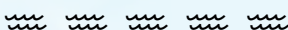
Letos smo imeli nenavaden začetek šolskega leta, no, vsaj meni se zdi, ker če še ne veste, smo v ponedeljek zjutraj, 4. 9. 2023, odšli petošolci v Ankaran.

Tja smo prispeli ob 11.30, se nastanili v svoje sobe, pojedli kosilo in pred nami je bila že prva preizkušnja v plavanju. Vesel in ponosen sem bil, da sem prišel v najboljšo skupino. Vsak dan smo pridno trenirali z učiteljico Dolores. Voda se mi je zdela kar mrzla, skoraj ves čas me je malo zeblo, a sem se trudil do zadnjega zamaha, saj sem si res želel osvojiti zlatega Ankarančka. Ko smo v sredo merili čas, nisem imel najboljšega rezultata. Sošolca sem vprašal za nasvet, kako hitreje odplavati, in sem ga na petkovi glavni preizkušnji plavanja upošteval. Izboljšal sem svoj rezultat in osvojil zlatega Ankarančka.

V šoli v naravi seveda nismo imeli samo plavanja, ampak tudi druge dejavnosti. Z ladjico smo odšli v Piran, spoznavali rastline primorskega sveta, obiskal nas je svetovni popotnik Andrej Stermecki, imeli smo zabavno modno revijo in orientacijski tek.

Ankaran mi bo za zmeraj ostal v lepem spominu!

Lars Lovšin Pucer, 5. e



Z eno besedo – ODLIČEN START v novo šolsko leto!

Naklonjeno nam je bilo pravo poletno vreme, tako da so vse načrtovane dejavnosti gladko stekle: od tečaja plavanja (osvo-



jenih kar 20 zlatih, 50 srebrnih in 55 bronastih Ankarančkov) pa do spoznavanja primorskega sveta, orientacijskega teka, vožnje z ladjo v Piran in družabnih dogodkov ob večerih.

Seveda pa so bili med glavnimi cilji šole v naravi tudi cilji graditve medsebojnih odnosov, upoštevanja dogovorov in pravil ter skrbi zase in za prijatelje. 130 učencev je to storilo z odliko!

Pohvala pa velja tudi zavzeti ekipi 13 učiteljic in učiteljev, ki so odlično poskrbeli za lepo vzdušje petošolcev.

Ob tej priložnosti se iskreno **zahvaljujemo LEKARNI RIBNICA** za material ob prvi pomoči in seveda **podjetju INOTHERM kot glavnemu sponzorju** za lepe majice, ki nas bodo še dolgo spominjale na lepo preživet čas v Ankaranu.



Iz NK Ribnica v Serie A

✍️ Sabina B. Grgurič

Oktoberški članek bomo posvetili Naji Poje Mihelič, nogometnemu otroku NK Ribnica, ki bo svojo športno pot nadaljevala pri italijanskem prvoligašu Sassuolo.

Po nekaj mesecih vabil je na začetku septembra pri njih opravila testne treninge in tekme, kjer se je zelo izkazala. Konec septembra se je tako naša Naja preselila v Italijo. Naja je športnica od najzgodnejših let. Ob otroških treningih in uspešnih tekmovanjih v ju-jitsu in

rokometu jo je v 2. razredu na treninge nogometa povabil trener Lado Grgurič.

Najprej je začela s fanti igrati futsal, kasneje še nogomet. S fanti generacije 2006 je bila v začetni ekipi leta 2017 ustanovljenega kluba NK Ribnica in s to generacijo fantov je tekmovala do lanske sezone, saj po pravilih dekleta v nogometu lahko tekmujejo s fanti do 16. leta. Nazadnje so skupaj osvojili naslov **državnih prvakov v futsalu U17**. Osvojila je veliko lovorik – tako v nogometu kot v futsalu – kot najboljša igralka med fanti in tudi v ju-jitusu.

V 7. razredu je na povabilo NK Krim začela igrati tudi za ženske selekcije. Z NK Krim je bila **državna prvakinja DU13 in DU15**, kasneje z **ŽNK Radomlje še državna prvakinja DU17**.

S 16. leti je začela igrati v prvi postavi članske ekipe ŽNK Radomlje, kjer je bila kljub polletni odsotnosti zaradi poškodbe v lanski **sezoni prva strelka ekipe**.

Naja je tudi članica vseh **dekliških nogometnih reprezentanc Slovenije (DU15, DU17 in letos DU19)**. Letos spomladi jih je s selekcijo DU17 le ena zmaga v elitnem delu kvalifikacij ločila od uvrstitve na evropsko prvenstvo. Na pripravljanih tekmah z reprezentanco Italije jo je opazil skavt kluba Sassuolo in takoj poslal vabilo.

Naja je tako zdaj odšla v tujino po nove priložnosti za razvoj, napredek in izkušnje. Pogrešali jo bomo vsi, saj je pustila pečat v slovenskem športu! **SREČNO, NAJA!**



Triglav triatlon Bled 2023

✍️ B. K. 📷 Mija Prelesnik

Na začetku septembra je Bled spet postregel z naborom triatlonskih distanc, ta dan na kratko triatlonci že vsaj dvajset let imenujejo kar dan triatlona. Tekmovanja, ki so primerna prav za vsakogar, ki se nekoliko ukvarja s športom, se vsako

leto vrstijo od jutra do večera. Letos so se ob še zelo poletnem Blejskem jezeru triatlonci zbrali v soboto, 2. septembra, in ga »okupirali« že v dopoldanskih urah.

Organizator triatlonskega festivala TK Trisport iz Kamnika je tako kot vedno tudi letos nanizal vse kombinacije plavanja, kolesarjenja in teka: cici triatlon za najmlajše, super sprint triatlon za kadete in mladince, triatlon za vsakogar, olimpijski triatlon za člane, akvabike, duatlon ter nepogrešljiv in mednarodno zelo pester triatlon za evropski pokal v triatlonu (ETU).

Olimpijski oziroma standard triatlon (1,5 km – 40 km – 10 km) je štel za državno prvenstvo in na nov položaj absolutnega državnega prvaka postavil člana TK Utrip Marka Mandiča (2:01:07) v moški konkurenci in Marušo Klemenc, prav tako TK Utrip (2:15:44), med ženskami.

Na državnem prvenstvu je tekmovalo tudi nekaj ribniških predstavnikov Triatlon kluba Inles Riko Ribnica in v svojih

kategorijah so zasedli naslednje uvrstitve:

- 1. mesto Grega Dolinar – člani 2 (absolutno 11. mesto), čas 2:09:14
- 2. mesto Tomaž Majdič – veterani 2 (absolutno 22. mesto), čas 2:22:01
- 3. mesto Matej Dečman – člani 1 (absolutno 7. mesto), čas 2:08:04

Medalje pa so na drugih distancah prejeli tudi preostali člani Triatlon kluba Inles Riko Ribnica: letos nepremagljiva Jure Majdič in Bor Križan sta spet posegla po prvem in drugem mestu med mlajšimi dečki na cici akvatlonu, Damijan Kromar je zmagal med veterani 2 v triatlonu za vsakogar, super sprint stopničke pa sta ponovno osvojila oba Žagarjeva fanta, le da je bil tokrat prvi Matic in tretji Jurij.





Nerazsodne odločitve Golobove koalicije

✍️ Jože Tanko, poslanec

Septembra smo začeli z jesenskim zasedanjem državnega zbora. Sejo so zaznamovale nekatere povsem nerazsodne odločitve Golobove koalicije, s katerimi so grobo posegli v socialni in gospodarski položaj razrednih sovražnikov – kmetstva in duhovništva ter z »zakonom o oprostitvi kazni izgrednikom«, ki so ob covidnih ukrepih povzročali izgrede, nagradili ulične razgrajače, ki so jim pomagali priti na oblast. O tem obširneje kdaj kasneje.

Na tej seji državnega zbora sta bila obravnavana tudi dva zakona, ki sem jih sam predlagal, in sicer novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakon o izplačilu nadomestil za razveljavljene vrednostne papirje bank v večinskem državnem lastništvu, ki jih vlada Alenke Bratušek »pohopsala« v šestih slovenskih bankah v postopku tako imenovane bančne sanacije v letih 2013 in 2014.

Najprej o noveli pokojninskega zakona. Pred leti je bilo vsem, ki so izpolnili pogoje za starostno upokožitev, omogočeno, da lahko neodvisno od delodajalca podaljšajo delo pri delodajalcu in za to v prvih 3 letih prejmejo ob plači še 40 % pokojnine. Če pa se odločijo, da podaljšajo delo še za 3 leta, jim pa v tem obdobju pripada le še 20 % pokojnine. Menim, da je bil takrat storjen pomemben korak, saj to možnost koristi okoli 20.000 upokožencev.

Kljub tej navidezni ugodnosti pa so ti zaposleni upokoženci, čeprav iz dela plačujejo vse prispevke pokojninskemu in zdravstvenemu zavodu ter prek povečane dohodnine tudi davčni blagajni oziroma proračunu, kar konkretno prikrajšani v primerjavi s tistimi, ki se za to možnost ne odločijo in obsedijo doma na kavču. Zaposleni upokoženec namreč v prvih 3 letih namesto 36 pokojnin prejme le 14,4 pokojnine, če delo podaljša še za 3 leta, pa prejme le še 7,2 pokojnine. Če to seštejemo, dobi namesto 72 pokojnin, ki bi jih moral prejeti v 6 letih, le 21,6 pokojnin. To pomeni, da je prikrajšan za dobrih 50 pokojnin, ki ostanejo pokojninskemu zavodu. Z novelo zakona sem predlagal, da je takšna zaposlitev možna ob soglasju delavca in delodajalca, pri čemer zaposlenemu upokožencu poleg plače pripada tudi 100 % z njegovim minulim delom zaslužene pokojnine.

Menim, da je v primerih, ko delodajalec in upokoženi delavec najdeta soglasje, to mnogo bolje, kot da se išče delovna sila iz tretjih držav, za katero nismo prepričani o njihovi strokovni in jezikovni usposobljenosti, delavoljnosti, pri čemer je zanj treba iskati stanovanja, slej ko prej pa pride še do zahtev po raznih socialnih transferjih. V nekaterih poklicih, na primer v šolstvu, bi bilo tovrstno reševanje težav s pomanjkanjem učiteljev tudi precej problematično. Ob tem ne moremo

prezreti dejstva, da leva vlada zaradi »pomanjkanja« delovne sile zelo znižuje standarde za delovno silo iz tretjih držav. Vse to in še marsikaj drugega bi v primeru sprejema mojega zakona odpadlo. Je pa prav, da preden se odločimo za uvoz delovne sile, najprej izkoristimo možnosti in znanje doma. Plača očitno ni problem, saj jo delodajalci že sedaj plačujejo, potrebna je samo odločitev, da jim pripada še nerazumno odtegnjen del pokojnine. Menim, da bi se v tem primeru precej povečala volja za nadaljevanje dela po upokožitvi in bistveno zmanjšale potrebe po delovni sili iz tretjih držav. Pa tudi osebni in družinski standard bi se našim državljanom precej izboljšal. Rešitev, ki sem jo predlagal, je ena boljših, boljše od umet(el)nih programov za tretje življenjsko obdobje, ki jih financira vlada in na katerih se pasejo razne institucije. Žal sta Golobova vlada in njeno koalicija zakonu nasprotovala.

Z drugim zakonom, zakonom o izplačilu nadomestila »razlaščenecem« v bančni luknji, ki jo je izvedla vlada Alenke Bratušek, v kateri je nad 100.000 vlagateljem po nepotrebem odtujila skoraj 600 milijonov evrov, pa sem predlagal, da država izplača razlaščenecem primerno nadomestilo. Podoben ukrep sanacije brez sodelovanja ali prisile tako imenovane trojke bank, kot ga je izpeljala vlada Alenke Bratušek, so v letu 2013 izvedle tudi vlade v Španiji, na Nizozemskem in v Avstriji. A v Španiji in na Nizozemskem so vlade razlaščenca poplačale še isto leto, jim vrnile razlaščene finančne vloške in plačale še zamudne obresti. Avstrija je to izvedla leta 2016. Denar za poplačilo razlaščenca so te države zagotovile iz proračunov. Izjema je le naša vlada.

Da je problem še večji, je bila bančna luknja določena na napačnih predpostavkah. V oceni, koliko kapitala se potrebuje za sanacijo, je bila upoštevana negativna gospodarska rast v letih 2013, 2014 in 2015, ki pa se ni zgodila. Bila je bistveno drugačna, kar močno pozitivna, kar pomeni, da so bili finančni tokovi izrazito drugačni od predvidenih, in v sanaciji je tedanja vlada z zakonom »ukradla« 1–1,5 milijarde evrov. Tedaj je bil na voljo tudi poceni sanacijski »evropski denar«, ki so ga pametne vlade koristile, le naša vlada ga ni potrebovala in je raje razlatala svoje državljane. Podoben pristop je sedaj ob sanaciji poplav ubrala Golobova vlada. Realne škode bo za 3,5–4 milijarde evrov, evropskega denarja skoraj ne črpajo, Golob pa je že napovedal, da bo potreboval 7,5 milijarde evrov. Jasno je, da gre v obeh primerih za organizirano državno krajo, s katero bodo ponovno prekomerno obremenili državljane in gospodarstvo.

Tudi tega zakona Golobova koalicija ni podprla, pa tudi NSi ne.

Zahtevno poletje in zamujeno leto

✂ **Janez Cigler Kralj, poslanec**

Letošnje leto, še posebej poletje, Sloveniji ne prizanaša. Najprej z vetrovnimi neurji, nazadnje s katastrofalnimi poplavami in zemeljskimi plazovi 4. avgusta.

Veliko upanje je, da sta cela Slovenija in Evropa nemudoma priskočili na pomoč. Na vse načine. V mnogih krajih se je življenje že vrnilo v normalo. Ponekod bo sanacija težka in dolgotrajna. Zdaj smo na potezi poslanci v državnem zboru – sprejemamo interventno zakonodajo. Ključni očitki vladi je, da denarja za sanacijo, obnovo, novogradnje pri ljudeh in občinah še ni. Kot opozicijski poslanec imam posebno nalogo, da vlada s koncem poletja ne bo pozabila na oddaljene ljudi in prizadeta območja. Tega se namreč ljudje najbolj bojijo, ko se obračajo name. Poskrbeti je treba za to, da se prizadetih ne pozabi, da se sanacija izvede do konca.

Ob tem opozarjam, da imamo v državi mnogo težav, ki se preteklo leto niso rešile, nasprotno – veliko se jih je še zaostrilo. Zdravstvene reforme ni nikjer. Trenutno tudi ministra za zdravje ni. Davčna reforma naše vlade je še vedno ustavljena, kar pomeni, da ljudem ostaja manj v žepu. Tudi gospodarstvo je vedno bolj obremenjeno, namesto da bi ga razbremenjevali davkov in birokratskih postopkov. Samo mimogrede omenim, da se je nemška leva (!) vlada nedavno odločila razbremeniti svoje gospodarstvo davkov v višini sedem milijard evrov. To je prava pot za uspešno gospodarstvo in družbo blaginje. Ni plačne reforme, in kot kaže, je v tem mandatu ne bo.

Namesto vseh prepotrebni sprememb imamo ravno nasprotno: nove in nove obremenitve za podjetnike in obrtnike. Imamo celo vrsto škodljivih ukrepov, ki jezijo kmete. Zaradi slabe novele

Zakona o dolgotrajni oskrbi so ogorčeni upokoјenci, kmetje in obrtniki, pa tudi srednji razred, saj uvaja nove obremenitve tudi na zalogo.

Ob tem pa nesposobnost in neuskkljenost koalicije in vlade zakriva megla resnično problematičnih predlogov zakonov: o evtanaziji, verski svobodi in zaščiti živali, ki jih na dnevni red prinašajo s strani civilne družbe, ki nima realne izkušnje življenja. Upravičeno se zaradi tega starejši bojijo za svoja življenja. Zakon o evtanaziji jim namreč pod krinko dostojne smrti sporoča, da so ogroženi takoj, ko ne morejo več aktivno prispevati. To je napačno sporočilo, ki se mu moramo upreti. Koliko možnosti zlorab bi se s tem odprlo. Koalicija naj se raje posveti krepitvi paliativne oskrbe. Dobro je, da so se škodljivemu predlogu Srebrne niti uprla vsa zdravniška združenja in vse verske skupnosti. Z zakonom o verski svobodi se nadaljuje dosledni ideološki boj Aste Vrečko proti vsemu normalnemu. Tokrat napada prispevke duhovnikov vseh cerkva in status cerkve kot organizacije, ki dela v javnem interesu. V času, ko Karitas in številne župnije ter vsi drugi res polno pomagajo prizadetim v naravnih in drugih nesrečah, je to resnično nož v hrbet vsem prostovoljkam in prostovoljcem. Tudi zakonodajno-pravna služba je predlog raztrgala kot popolnoma neprimeren, da bi ga Državni zbor sploh obravnaval. Še je zdrava pamet.

Poslanci NSi nadaljujemo svoje delo mirno ter odločno in z rednimi obiski na terenu. Septembra smo obiskali Ribnico, Sodražico, Loški Potok, Dobropolje in Velike Lašče. Od obrtnikov, kmetov, podjetnikov, županov in drugih smo dobili mnogo potrditev naših stališč in našega dela. Ogledali smo si, kako teče gradnja Medgeneracijskega centra, ki bo Ribnici dal nov zagon pri razvoju podjetništva in s številnimi vsebinami napravil Ribnico še bolj prijetno za življenje. Hvala vsem!

Vsem bralkam in bralcem Rešeta želim mirno jesen in čim manj pretresov. Pazimo nase in na naše bližnje.



V EU odslej hitreje do sončnih panelov, Sloveniji sedež več v Evropskem parlamentu

✂ **Ljudmila Novak,**
poslanka Evropskega parlamenta

Na zadnjem plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta smo v skladu z zelenim dogovorom in načrtom RE-

PowerEU glasovali za povečanje uporabe energije iz obnovljivih virov in poenostavitev postopkov. To pomeni, da se bo moral delež energije iz obnovljivih virov v končni porabi energije v EU do leta 2030 povečati na 42,5 odstotka.

Prepričani smo, da bo potrjena zakonodaja pospešila tudi postopke za izdajo dovoljenj za nove proizvodne enote, ki izkoriščajo energijo iz obnovljivih virov, kot so sončni paneli in vetrne turbine, oziroma postopke izdaje dovoljenj za prilagoditev obstoječih proizvodnih enot. Nacionalni organi bodo namreč po novem imeli na voljo za odobritev novih proizvodnih enot največ 12 mesecev, če se bodo te nahajale na tako imenovanih namenskih območjih za obnovljive vire energije, kot so hiše. Na drugih območjih, kot so industrijske cone, pa postopek ne bi smel trajati dlje kot 24 mesecev.

Ob tem bomo tudi v prometnem sektorju dosegli precejšnje zmanjšanje škodljivih emisij, saj se bosta odslej zahtevala uporaba večjega deleža naprednih biogoriv in večja kvota za goriva

iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kot je vodik. Poleg tega smo v Evropskem parlamentu zahtevali še strožja merila glede uporabe biomase, s čimer želimo preprečiti, da bi EU subvencionirala prakse, ki niso trajnostne. Verjamemo, da je treba biomaso pridobivati na način, ki ne bo negativno vplival na kakovost tal in biotsko raznovrstnost.

Slovenija po evropskih volitvah 2024 s sedežem več v parlamentu

V Evropskem parlamentu pa smo potrdili tudi predlog sklepa Evropskega sveta, s katerim se bo trenutno število sedežev v Evropskem parlamentu v naslednjem zakonodajnem obdobju povečalo s 705 na 720. Evropski svet je predlog pripravil na podlagi poročila Evropskega parlamenta, s katerim se je začel postopek povečanja števila sedežev zaradi demografskih sprememb v Evropi po letu 2019 in zaradi odhoda Velike Britanije iz EU. Slovenija bo tako na prihodnjih evropskih volitvah, ki bodo čez dobrih osem mesecev, izvolila devet poslank oziroma poslancev.

Evropske volitve so največje transnacionalne volitve na svetu. Državljeni EU z glasovanjem na evropskih volitvah izberejo, kdo bo zastopal njihove interese v evropskem hramu demokracije, medtem ko po volitvah parlament glasuje tudi o izvolitvi novega vodstva Evropske komisije kot izvršilnega organa EU.

Ostali so spomini
tvojih pridnih rok.
V naših srcih bolečina, jok ...



Zahvala ob boleči izgubi našega dragega

MARJANA KOŠOROKA

(28. 4. 1958–10. 9. 2023)

iz Prigorice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče.

Hvala Komunalni Ribnica, GD Prigorica, RD Prigorica, sošolcem iz 8. d razreda, pevcu Stanetu Vidmarju in gospodu župniku Alešu Pečavarju.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Zdaj ne trpiš, draga mama,
zdaj počivaš,
kajne, sedaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen, opustošen
za nas, odkar te več med nami ni.



Po težki bolezni je svoj boj izgubila draga mami,
tašča, babica, teta in sestra

LJUBA VESEL

iz Prijateljevega trga 12, Ribnica

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja in besede tolažbe.

Iskrena hvala za vse podarjene sveče in cvetje. Hvala urgenci Ribnica in UKC Ljubljana za vso pomoč ob njeni bolezni. Iskrena zahvala velja tudi g. kaplanu za darovano sv. mašo, pogrebem Komunalne Ribnica ter vsem in vsakemu posebej, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Draga mami,
hvala ti za vso ljubezen, dobroto in prijaznost.
Odšla si tja daleč za mavrico, a v naših srcih boš večno.
Počivaj v miru.

Žalujoči: vsi tvoji

NI TREBA, DA STE MOJSTER ZA VSE

MARSIKAJ LAHKO POSTORIMO MI:

- Košnjo trave, rezanje žive meje, žaganje vej
- Asfaltiranje in manjša gradbena dela
- Zasaditev cvetlic in grmovnic, urejanje grobov

Komunala Ribnica d.o.o.
Goriča vas 11A
1310 RIBNICA

01 836 11 38 / 01 835 90 80
031 758 717
info@komunala-ribnica.si



KOMUNALA
RIBNICA



Bralke in bralci pišejo

*V rubriki **Bralke in bralci pišejo** objavljamo prispevke, ki niso žaljivi. Pridržujemo si pravico, da zaradi razpoložljivega prostora v časopisu besedila tudi skrajšamo – po predhodnem obvestilu avtorja ali avtorice prispevka. Uredništvo si pridržuje pravico, da zavrne besedilo, ki vsebuje neresnično, rasistično, nacionalistično, hujškaško, nasilno, pornografsko, žaljivo ali podobno vsebino. Zahvaljujemo se vam za korektno sodelovanje.*

Uredništvo

OGROMNA ŠKODA RAZLIVA VODE V MIKLOVI HIŠI KOT POSLEDICA NEVZDRŽEVANJA NOTRANJEGA HIDRANTA?

Ribničani z začudenjem spremljajo več tednov odprta okna Miklove hiše zaradi izsuševanja prostorov. Do poplave ali razliva vode je prišlo

v zgornjih prostorih tega znamenitega in lepega objekta sredi ribniškega trga, škoda pa se bo verjetno približala vrednosti 200.000 evrov. Ko je na pomoč prihitelo usposobljeno tehnično osebje, je to ugotovilo, da pri katastrofalnem puščanju hidranta v Ribnici nimajo primerne ključa za zapiranje ventilov! Po ključ so morali odhiteti na Vič v Ljubljani, ura tja in ura nazaj ... Kako je to mogoče? Človek se vpraša, ali je bil notranji hidrant prelepe knjižnice v Ribnici sploh vzdrževan, kot to določa Pravilnik o preizkušanju hidrantnih omrežij (Ur. l. RS, št. 22/95)?! Ribničani si verjetno zaslužijo dodatna pojasnila, kaj je botrovalo tako veliki škodi družbene lastnine in ali je bilo vzdrževalno delo vestno opravljeno, če sploh, kot to zahteva pravilnik.

VIII. REDNI TEHNIČNI NADZOR HIDRANTNIH OMREŽIJ, 20. člen

Zavezanec mora zagotoviti redni tehnični nadzor hidrantnega omrežja (v nadaljnjem besedilu: nadzor).

Nadzor po tem pravilniku obsega vizualni pregled in merjenje statičnega tlaka na zunanjem hidrantnem omrežju.

Vizualni pregled obsega:

- pri zunanjem hidrantnem omrežju pregled stanja hidrantov, pripadajoče opreme hidrantov, ki so predvideni za direktno gašenje, njihovih oznak in preizkus delovanja;
- pri notranjih hidrantih stanje cevi, ročnika in tesnost;
- pri suhih hidrantih stanje cevi in ročnika.

Po pregledu je treba omarice notranjega hidrantnega omrežja in omarice s pripadajočo opremo za zunanje hidrante zaplombirati.

Nadzor lahko opravlja tehnični nadzornik oziroma oseba, ki ima IV. stopnjo izobrazbe. Nadzor se opravlja najmanj enkrat letno, dokumentacijo o nadzoru hrani zavezanec.

Vir: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV2391#>

Besedilo: B. Meglen

Osnovnošolci na ogledu Ulice obrti v Celju

  **00Z Ribnica**

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica (OOZ Ribnica) je z namenom promocije obrtnih poklicev v četrtek, 14. septembra 2023, za osmo - in devetošolce iz **osnovnih šol (OŠ) Loški Potok, Sodražica in Ribnica** organizirala **ogled Ulice obrti**, ki je potekal v sklopu 55. Mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Učence so spremljali: iz OŠ Ribnica Olga Černe (pomočnica ravnateljice), Živa Rigler (socialna pedagoginja) in Mina Lipej (pedagoginja), iz OŠ Sodražica Marjeta Mohar (svetovalna delavka) in iz OŠ Loški Potok David Kovačič (učitelj). V imenu organizatorja pa sta bila prisotna sekretarka Barbara Nosan in Pavel Hočevar.

Na poti smo se, kot je tradicija, ustavili na slastnem trojanskem krofu, nato

pa pot nadaljevali na sejemsko prizorišče v Celje, kjer smo si najprej ogledali Ulico obrti, na kateri so bili predstavljeni obrtni poklici: oblikovalec kovin - orodjar, strojni mehanik, mizar, slaščičar, pek, klepar - krovec, voznik, steklar, gastronom - hotelir in tehnik optik, predstavljene pa so bile tudi rokodelske dejavnosti domače in umetnostne obrti (DUO): zlatarstvo, čipkarstvo, lončarstvo, slamnikarstvo, goslarstvo, pletarstvo.

Osrednja točka Ulice obrti je bila **Vajeniška pisarna**, kjer so zainteresirani učenci prejeli vse informacije o izvajanju vajeništva.

Po krajšem ogledu še ostalega sejma smo se tako spremljevalci kot učenci polni vtisov in informacij vrnili domov.

OOZ Ribnica bo vsekakor nadaljevala s tako prakso, saj marsikateremu osmošolcu/devetošolcu ogled Ulice obrti olajša poklicno odločitev.



OBMOČNA OBRITNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA RIBNICA



TD GRMADA

vabi na zaključek akcije

MOJA VAS, LEPA, UREJENA IN PRIJAZNA,

ki bo v četrtek, 26. oktobra 2023, ob 19. uri v osnovni šoli na Velikih Poljanah.

V sklopu akcije vas povabimo na predavanje

Potencial pohodniških poti po Ribniški dolini.

Sodelavka Rokodelskega centra Ribnica Anja Pugelj nam bo predstavila sedem pohodniških poti po Ribniški dolini in kakšen vpliv imajo lahko na nas, ki živimo ob njih. Zagotovo se bomo želeli sprehoditi po prav vseh. V drugem delu si bomo ogledali slikovno predstavitev cvetličnih zasaditev naših vrtov, gredic, balkonov in oken.

Prireditve sofinancira Občina Ribnica prek razpisa za turizem. **Prijazno vabljeni!**



Naj koči 2023 in varno tudi v prelepo jesen

✍️ Zdenka Mihelič

Naj koči 2023 sta koči PD Preddvor

Obiskovalci gora so v deveti sezoni akcije Naj planinska koča PZS in medija Siol.net največ glasov dali planinskima postojankama PD Preddvor. Naj planinska koča 2023 je Planinska koča na Sv. Jakobu (961 m), naj visokogorska planinska koča 2023 pa Zavetišče v Hudičevem borštu (1328 m).

V akciji, ki je trajala od 31. maja do 5. septembra ter promovira planinarjenje in aktivno, odgovorno preživljanje prostega časa v naravi, varnejše obiskovanje gora, je sodelovalo 152 planinskih koč. Letos sta prvič obe lovoriki odromali v isto planinsko društvo, v PD Preddvor. »Planinsko društvo Preddvor je po članstvu srednje veliko društvo in vesel sem, da tako uspešno upravljate dve planinski koči, za kar vam lahko izrečem veliko pohvalo. Kot je videti in čutiti, ste prava ekipa in ob takšni ekipi je jasno, da boste vztrajali tudi naprej. Znotraj planinske organizacije imamo veliko izzivov z iskanjem oskrbnikov, zato še enkrat iskrene čestitke, da ste našli način za dobro delo in zadovoljne obiskovalce, ki se radi vračajo,« je ob predaji plaket dejal podpredsednik Jože Bobovnik.

Letošnja sezona zmerno dobra

Planinske kočice so obiskovalci koč ocenjevali po treh kriterijih: urejenost, gostoljubje in ponudba. Oddanih je bilo več kot 22 tisoč glasov, glasovalo pa je skoraj 7900 različnih obiskovalcev. Kot naj planinske kočice so se za zmagovalko na Sv. Jakobu uvrstile Koča na Žavcarjevem vrhu (PD Maribor – Matica) na drugo mesto, Planinski dom na Boču (PD Poljčane) na tretje, Lavričeva koča na Gradišču (PD Šentvid pri Stični) na četrto in Dom planincev v Logarski dolini (PD Celje – Matica) na peto mesto. Med visokogorskimi planinskimi kočami je bila drugouvrščena Kamniška koča na Kamniškem sedlu (PD Kamnik), tretjeouvrščeni je bil Pogačnikov dom na Kriških podih (PD Radovljica), Dom na Komni (PD Ljubljana – Matica) je zasedel četrto in Češka koča na Spodnjih Ravneh (PD Jezersko) peto mesto.

Letošnjo poletno planinsko sezono je strokovni sodelavec PZS Dušan Prašnikar ocenil kot zmerno dobro: »Obisk gora in planinskih

koč je v veliki meri krojilo nestabilno vreme, posebno v prvi polovici poletne sezone. Stabilno vreme v septembru pa je idealno tudi še za obisk visokogorja, kjer so kočice povečini odprte do konca septembra. Na območju Kamniško-Savinjskih Alp in Koroške, kjer je bilo zaradi poplav in nedostopnosti veliko koč zaprtih, je v tem času večina planinskih koč spet odprtih. Veseli smo, da je ponovno odprta Mozirska koča

Umirjeni jesenski čas nas v gorah navdušuje s toplim soncem in z zlatimi macesni.

na Golteh, ki je v letu 2021 pogorela, zdaj pa na istem mestu stoji nova, modernejša koča, njena lesena podoba pa daje vtis domačnosti, ki jo dopolnjujeta dobra ponudba in prijazno osebje. Glede odprtosti koč priporočamo, da to predhodno preverite na spletni strani PZS.«

Večina visokogorskih koč je že zaprtih, vrata sredogorskih in nižje ležečih koč pa bodo do pozne pomladi po večini odprta med vikendi in prazniki. Zato pred odhodom v hribe preverite aktualne podatke o odprtosti planinskih koč na spletnem mestu PZS: <https://www.pzs.si/koce.php>. Stanje planinskih poti pa preverite na <https://stanje-poti.pzs.si/>, pogosto se namreč zgodi, da je pot podrta, zaprta ali je drugače otežen prehod, sploh po letošnjih poplavah, vetrolomih in ujmah.

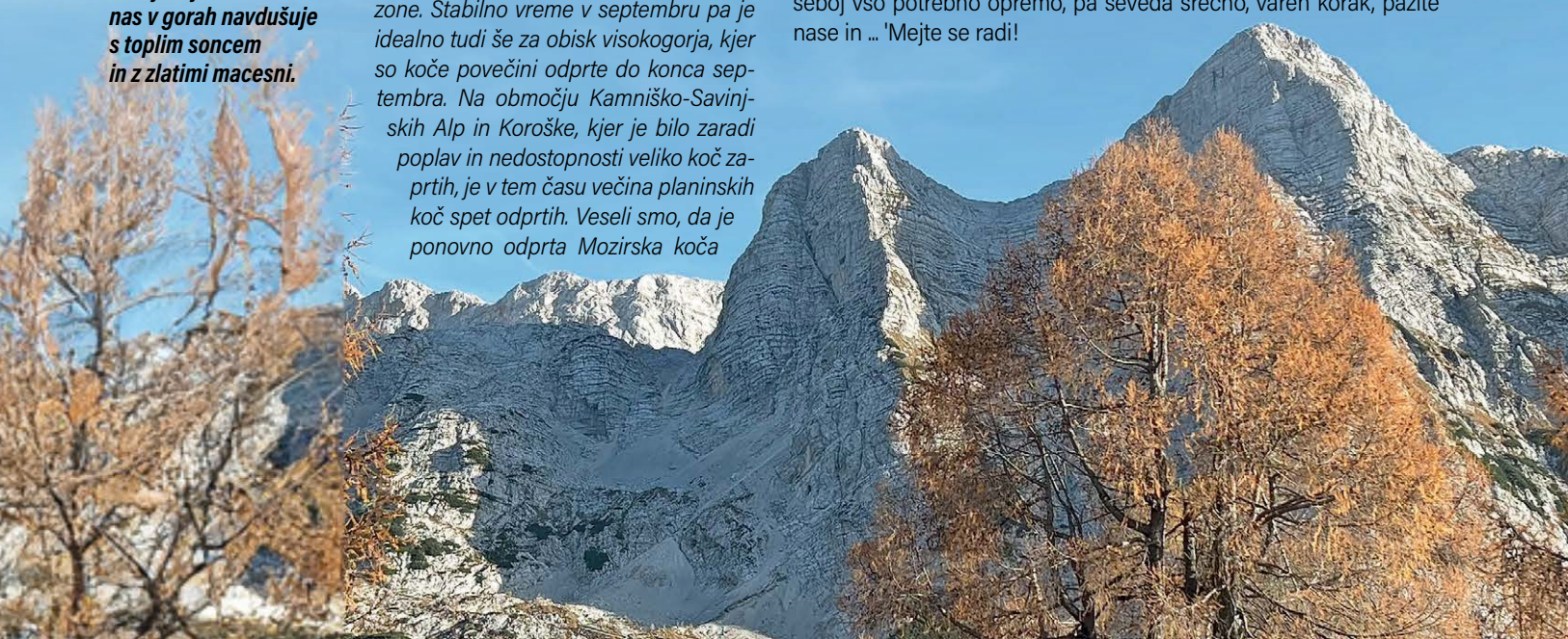
Posebnosti jesenskega obiskovanja gora

Čudovita jesen, njene barve, ujete v krošnje dreves, zlati macesni, dokaj stabilno vreme in čez dan toplo sonce so zelo vabljivi za prijetno planinsko pohajkovanje, izlete in raziskovanje kotičkov miru. Marsikdo izmed nas ta čas izkoristi še za zadnje resne ture na vrhove, seveda ob veliki meri izkušeni in znanja. Vsekakor je pri načrtovanju planinskega izleta treba upoštevati, da so jesenski dnevi krajši. Oktobrski dan je na primer kar za 4,5 ure krajši od julijskega, planinske kočice v visokogorju so zaprte, nižje pa so odprte po zimskem delovnem času. V našem planinskem nahrbtniku naj bo zato vedno vsa potrebna oprema, ki jo prilagodimo glede na zahtevnost izleta.

S seboj imejmo dodaten kos toplejšega oblačila, debelejšo kapo in toplejše rokavice. Zaradi krajšega dneva ne pozabite na naglavno svetilko in ob zaprtih planinskih kočah na več tople pijače in hrane. V tem času so sploh v nižjih predelih planinske poti skrite pod odejo jesenskega listja, ki prekriva morebitne mokre korenine in kamne, zato naj bo korak še posebej zanesljiv. Uporaba planinskih palic za boljše ravnotežje in za občutenje terena pred seboj zna biti zato zelo priročna. Držite se markiranih planinskih poti, turo pa si doma načrtujte s pomočjo planinskih zemljevidov novejšje izdaje, saj se narava v gorskem svetu ves čas spreminja in pot, ki je nekoč obstajala, lahko poteka drugje ali pa je ni več.

V visokogorju je določene vrhove že pobelil sneg oziroma sneg v jesenskem času višje po vrhovih večkrat »pride in gre«. Naj velja, da se na vrhove povzpemo le s primerno opremo in znanjem glede njene uporabe. Visokogorje v tem času zahteva predvsem veliko izkušenj posameznika. Naj vas ne zaslepi želja po lovu za »instafotografijami«.

Želim vam lepe jesenske potepe, ki jih prilagajate svoji psihični in kondicijski pripravljenosti ter svojim sposobnostim. Upoštevajte vremenske razmere, v visokogorju tudi že snežne razmere, in ne pozabite, da so planinske kočice v gorah po večini že zaprte. Imejte s seboj vso potrebno opremo, pa seveda srečno, varen korak, pazite nase in ... 'Mejte se radi!



KRIŽANKA

Križanko ureja Knjižnica Miklova hiša

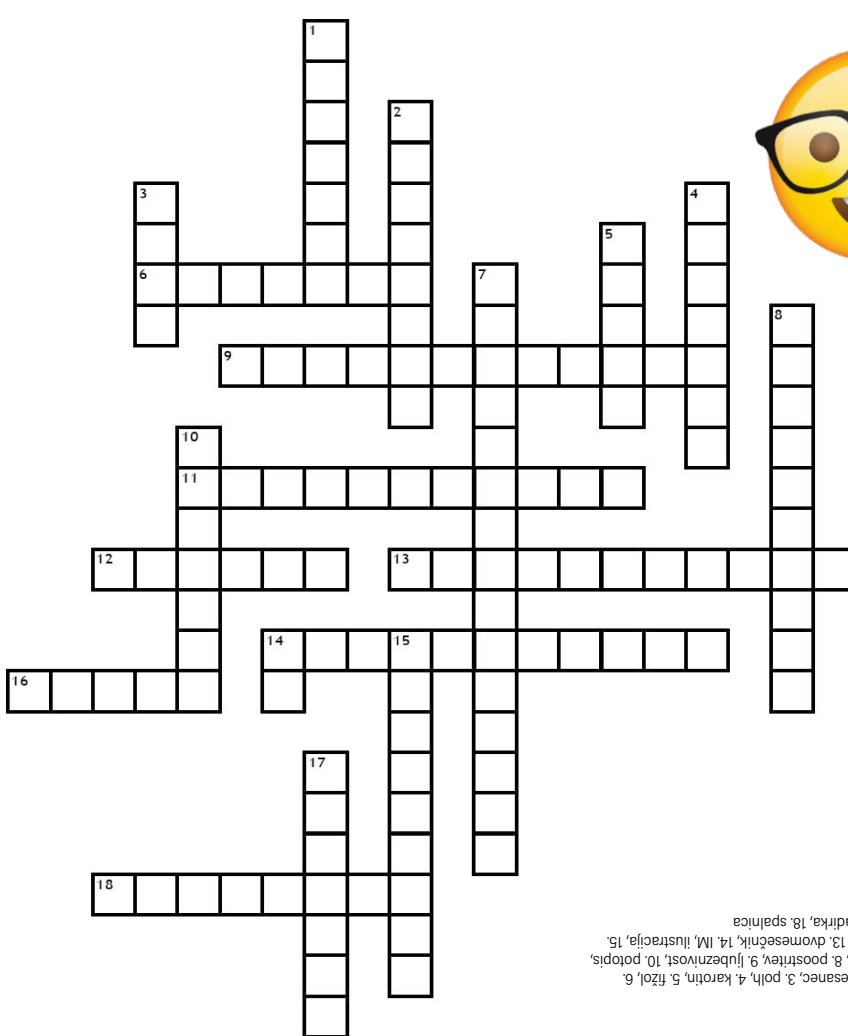
NAVPIČNO:

1. odvetnik
2. skesan človek
3. gozdni glodalec veвериče velikosti
4. rumena snov v korenju
5. užitna stročnica
7. snemanje in predvajanje filmov
8. zaostritev
10. popis potovanja
14. Iztok Mlakar
15. oživilo
17. gumica za brisanje napačnega



VODORAVNO:

6. lijakasta goba rumene barve
9. lastnost ljubeznivega človeka
11. medalja
12. priprava za bojevanje
13. revija, ki izhaja vsaka dva meseca
14. slikovno dopolnilo
16. elan
18. prostor, urejen za spanje



Rešitve: 1. predajec, 2. skesanec, 3. polh, 4. karotin, 5. fitol, 6. listička, 7. kinematografija, 8. poostritev, 9. ljubeznivost, 10. potopis, 11. odlikovanje, 12. orožje, 13. dvomesečnik, 14. IM, ilustracija, 15. stimulans, 16. zanos, 17. radirka, 18. spalnica



KUD DramŠpil
Kolodvorska 17
1310 Ribnica



Jskd
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNO DEDIŠČINO

DramŠpilovci **vabimo** v

ABONMA

sezona 2023/2024
ljubitelskih gledališč

sobota, 21. 10. 2023

Dvorana DC-16, Dolenja vas

ob 10. uri

5. ABONMA ZA OTROKE

Kranjska Gora

Gozdni čudež

V gozdu živijo škratinja Modra, ki je zelo pametna, vila Lila, ki se ves čas ogleduje v reki Savi, če je še lepa, vilinček Rubinček, ki je do ušes zaljubljen v vilo Lilo, pridne čebelice in zajčka Brko in Smrko, ki se cele dneve samo pripravata. Zato postaja gozd vedno bolj umazan. In ko gozd obiščejo ljudje, ga zapustijo še bolj umazanega, poberejo vse gobe, podirajo drevesa. Gozdni prebivalci se sprašujejo: Le kaj jim koristijo šole vse, če znanje v modrosti se jim ne odpre? Vendar so bitja narave bolj modra, kot si ljudje mislimo. Domisljijo se imenitne rešitve. Kaj pa Brko in Smrko? Sta se nehala pripraviti?

ob 19. uri

6. ABONMA ZA ODRASLE

Dob pri Domžalah

Vraževernež

Zapletena komedija

Predsednika uglednega podjetja z odličnimi poslovnimi sposobnostmi muči obsedenost z vraževernostjo. Verjame v stvari oziroma v dogodke, ki mu nakazujejo srečo ali nesrečo. Celo svojo hči, kljub materini privolitvi, noče zaupati ljubljeni osebi. Očetovo nerazumevanje do njene ljubezni prekine skrivnostni dogovor med materjo in hčerjo. S prevaro ga spravita k pameti.

TUDI ZA IZVEN:

Cena vstopnic: OTROŠKA 5 EUR, ODRASLA 8 EUR.

Vstopnice lahko kupite pol ure pred predstavo pred vhodom v **Dvorano DC-16, Dolenja vas.**



OBČINA RIBNICA



Vabimo Vas

na osrednjo prireditev ob občinskem prazniku Občine Ribnica, ki bo

**v nedeljo, 22. oktobra 2023, ob 18. uri
v dvorani Športnega centra Ribnica.**

Podelitev priznanj in nagrad Občine Ribnica za leto 2023

Nastopajoči:

Glasbena šola Ribnica z gosti